

DE KRIJGSRAAD

IN NAAM VAN DE REPUBLIEK

Parketnummer : 3986

Vonnisnummer : 53

Datum uitspraak : 29 november 2019

Tegenspraak

Raadsman : I.D. Kanhai, BSc., advocaat,

VONNIS

van de Krijgsraad, zitting houdende te Paramaribo, in zaak van de auditeur-militair tegen:

GEFFERIE, ERNST OTTO,
geboren op [datum] in het [district] ,
voorheen van beroep militair,
wonende aan de [adres] te [woonplaats],
verdachte,

1. Het onderzoek van de zaak

Dit vonnis is gewezen naar aanleiding van het onderzoek op de diverse data gehouden terechtzittingen en gerechtelijke plaatswaarnemingen.

De Krijgsraad heeft kennis genomen van de vordering van de Auditeur-Militair, hierna te noemen AM en van hetgeen de raadsman van de verdachte naar voren heeft gebracht.

De AM heeft het volgende gevorderd:

- veroordeling van de verdachte tot een gevangenisstraf voor de duur van twintig jaren voor het tenlastegelegde feit onder A, te weten medeplegen aan moord, welk feit de AM wettig en bewezen acht op grond van de door hem in zijn requisitoir opgesomde bewijsmiddelen.

De verdediging heeft onder meer gevorderd:

A. primair: niet ontvankelijkheid van de AM op basis van de Amnestiewet;

B. subsidiair: onbevoegdverklaring van de Krijgsraad eveneens op basis van de Amnestiewet en Vrijspraak bij gebrek aan bewijs.

2. De tenlastelegging

Aan dit vonnis is als bijlage I gehecht een door de griffier gewaarmerkte fotokopie van de inleidende dagvaarding bij de Krijgsraad, van waaruit de inhoud van de tenlastelegging geacht moet worden hier te zijn overgenomen.

Indien in de tenlastelegging taal- en/of schrijffouten voorkomen, zijn deze verbeterd. De verdachte is daardoor niet in zijn verdediging geschaad.

3. De geldigheid van de dagvaarding

Bij het onderzoek ter terechtzitting is gebleken dat de dagvaarding aan alle wettelijke eisen voldoet en dus geldig is.

4. De bevoegdheid van de Krijgsraad

De Krijgsraad verwerpt het meer subsidiair opgeworpen (onbevoegdheids-)verweer van de verdediging inhoudende dat de Krijgsraad zich onbevoegd dient te verklaren in de onderhavige strafzaak, en wel op grond van de hierna volgende overweging.

Onbevoegdverklaring heeft betrekking op de plaats alwaar het misdrijf is gepleegd. Indien een strafbare feit op Surinaams grondgebied heeft plaatsgevonden, dan is de Surinaamse rechter, in casu de Krijgsraad, bevoegd van de onderhavige strafzaak kennis te nemen. In casu heeft het strafbare feit, zoals hierna uit de bewijsmiddelen blijkt, op Surinaams grondgebied plaatsgevonden. Mitsdien is de Krijgsraad bevoegd van de onderhavige strafzaak kennis te nemen.

5. De ontvankelijkheid van de vervolging

De Krijgsraad volhardt bij al hetgeen zij ter zake de gewijzigde Amnestiewet in het door haar gewezen en uitgesproken vonnis d.d. 09 juni 2016 heeft overwogen, in welk vonnis de Krijgsraad heel breedvoerig is ingegaan op de standpunten van partijen met betrekking tot de gewijzigde Amnestiewet van 05 april 2012 (S.B. 2012, no. 49) en bij welk vonnis de Krijgsraad het bepaalde in artikel 1 van de gewijzigde Amnestiewet wegens strijdigheid met één der in hoofdstuk V van de Grondwet Republiek Suriname genoemde grondrechten, als ongeoorloofd en buiten toepassing heeft verklaard. Op grond hiervan verwerpt de Krijgsraad het subsidiair verweer dat de verdediging heeft opgeworpen, inhoudende niet ontvankelijk verklaren van de AM. Bovendien zijn bij het onderzoek ter terechtzitting geen feiten en / of omstandigheden gebleken die de ontvankelijkheid van de Auditie in de weg staan.

6. Schorsing der vervolging

Bij het onderzoek ter terechtzitting zijn geen gronden voor schorsing der vervolging gebleken.

7. De gebezigde bewijsmiddelen

De Krijgsraad acht wettig en overtuigend bewezen dat de verdachte het ten laste gelegde onder A heeft begaan, en wel op grond van de feiten en de omstandigheden die zijn vervat in de hierna opgesomde bewijsmiddelen, in onderling samenhang beschouwd.

Elk bewijsmiddel wordt – ook in zijn onderdelen – slechts gebruikt tot bewijs van dat bewezen verklaarde feit, waarop het blijkens zijn inhoud betrekking heeft.

1. Verklaring van de verdachte Gefferie, Ernst, afgelegd bij de RC op 15 mei 2001 en het nader verhoor bij de RC d.d. 23 mei 2001, (Ordner I pag. 314- voor zover van belang zakelijk weergegeven:-

Ik maakte deel uit van wat bekend werd als de groep van 16. Het was niet zo dat de groep van 16 veelvuldig bij elkaar kwam en / of een vooruitgeschoven positie innam. Ik was ingedeeld bij de marine en daar heb ik mijn normale werkzaamheden uitgevoerd. Ik weet niets af van de levensberovingen op 7,8 en 9 december 1982. Ik was geconsigneerd bij de marine. Ik blijf erbij

dat ik nimmer de opdracht heb gehad om iemand af te halen. Ik ontken het slachtoffer Daal, Cyril opgehaald te hebben en vind het vreemd dat [naam 1] en [getuige 5] mij positief hebben herkend. Ik blijf erbij dat ik geen deel heb uitgemaakt van de zgn. groep van 16 die belast was met het ophalen van personen in de periode 7 en / of 8 december 1982. Via de radio heb ik het één en ander vernomen over hetgeen zich heeft voltrokken op 7 tot en met 8 december 1982. Aangezien ik geen deel uitmaakte van de leiding heb ik mij als zodanig niet ingelaten in hetgeen allemaal plaatsvond. Ik heb slechts de opdrachten afgewacht. Ik moet beamen dat elke andere wijziging eventueel nadelige gevolgen zou hebben. Ik ben het met u eens dat wij allemaal er belang bij hadden dat de situatie zich niet zou wijzigen.

2. Verklaring van de [getuige 1], afgelegd bij de Rechter-Commissaris d.d.

15 december 2002 – zakelijk weergegeven – als volgt:

“ (...) Zoals ik heb verklaard ben ik op 8 december 1982 normaal aan het werk gegaan. Op een goed moment op 8 december 1982 in de morgenuren moest ik mij in opdracht van Rozendaal aanmelden bij Bhagwandas.

Ik vond dat iedereen een agressieve houding uitstraalde. Zoals ik in mijn verklaring heb aangegeven had ik tegen 9.30 uur in de ochtend toen ik mij samen met anderen bij de put van het Fort Zeelandia bevond schoten gehoord. Ik ben niet lang gebleven in het kantoor van Bouterse. Ik moest mij van Horb begeven naar de zolder.

De getuige geeft een beschrijving van de houten verhoging.

(..) Ik heb in mijn verklaring gezegd dat het ging om lijken van Rambocus en Sheombar. Beide lagen met hun hoofd naar de rivierzijde. De twee mensen lagen op hun rug. De lijken waren bebloed.

(...) Voor zover ik weet heeft iedereen geschoten. Van de zestien personen die zich daar bevonden hebben allemaal geschoten op de twee personen. Ik maakte deel uit van de staande groep. ...”.

3. Verklaring van de [getuige 1], afgelegd bij zijn verhoor ter terechtzitting van de Krijgsraad d.d. 23 januari 2009, op welke terechtzitting hij voor zover relevant het volgende heeft verklaard:

“(..)Ik was op 8 december 1982 wel aanwezig in het Fort Zeelandia en wel van 07.00 uur 's morgens tot 18.00 uur. Ik was de veiligheidsagent van Majoor Horb. Bij het ochtendappel was ik er niet. Ik was werkzaam bij het Garnizoenscommando. Ik moest me aanmelden bij majoor Horb. Op die bewuste dag gaf Rozendaal mij door dat ik mij moest aanmelden bij Bhagwandas. Bhagwandas verwees mij door naar de zolder.

(...) Bouterse was in zijn kabinet. Op dat moment waren er leden van de groep van 16 in die ruimte. De namen waren: Bouterse, Horb, Dendoe, Geffery, Bhagwandas, Rozendaal, Zeeuw, Sital, Hardjoprajitno. Die negen mensen waren in die ruimte. Tegen 09.30 uur hoorde ik schoten aan de rivierzijde. Ik vroeg aan de commandant Naim wat er gaande was. Hij zei toen: “Hou je rustig”. Ik kan mij eigenlijk niet meer herinneren of de hele groep van 16 er was. (...) Ik maakte het venster open, omdat het te donker was op die zolder. Ik zag toen twee lijken. Het waren die van Sheombar en Rambocus. Ik zag schotverwondingen aan de onderbenen. Horb en Kamperveen kwamen naar boven. Kamperveen moest een verklaring afleggen. Hij was bevreesd. Hij huilde en maakte een gebroken indruk. Kamperveen had geen bril op. Hij had een korte broek aan en had een bloot bovenlijf. Horb zei: “begin te schrijven.”. Hij schreef iets over een coup vanuit de Franse kant. Hierna zijn wij samen naar beneden gegaan. Ik kreeg de opdracht van Bhagwandas om buiten te wachten. Daarna zag ik Baboeram. Maar het moest Hoost of Riedewald zijn die ik ook zag. Bhagwandas zei: “ding man disie ow njang ai.”. Soema no soetoe ow ka”. Derby was er toen ook bij. Baboeram en Riedewald of Hoost zijn ook geëxecuteerd.

(...) Alle 16 mannen hebben geschoten op Riedewald en Baboeram. Ik heb de opdracht om te schieten van Bhagwandas gehad.

Goedhart was de veiligheidsman van Bouterse.

Hij alleen heeft op Daal geschoten.

Bouterse was de bevelhebber. De opdrachten kwamen toen van hem.

(...)Over periode 8 december 1982 kan ik het volgende zeggen. Horb woonde op het complex dichtbij het park. Ik ben gearriveerd in die morgen op mijn bromfiets. Ik moest mij aanmelden. Dat was de procedure. Horb was reeds in het Fort. Ik ben naar het Fort gereden. Er waren alleen militairen van de Echo Compagnie. Ik moest mij aanmelden bij de wacht. Ik ging direct naar binnen. Ik kreeg die morgen het idee alsof er iets niet in orde was. Collega's hebben mij gezegd wat er zoal gaande was. We hoorden schoten. Iedereen vroeg mekaar "san psa". We moesten ons rustig houden. Ik heb leden van de groep van 16 gezien. Er was geen andere kamer waar Bouterse en Bhagwandas waren. Dat was het kabinet. Het was voor half tien 's morgens. Ik kreeg de opdracht van Bhagwandas. Ik mocht opdrachten krijgen van Bhagwandas alhoewel Horb mijn chef was. Bouterse, Horb en Bhagwandas waren verspreid in die kamer. Het was het kantoor van Bouterse. Ik heb Bouterse ook daar gezien. Ik heb Bouterse, Bhagwandas en Horb niet samen gezien na die schoten. Toen Bhagwandas mij zei dat ik mij moest opstellen, was Bouterse nog in zijn kabinet. Die twee lijken lagen nog daar op de grond. We waren met zestien personen opgesteld. Hierna moesten wij terug naar het huis van Horb. Het was in opdracht van Horb. We moesten wachten op zijn orders tot voor zes uur. We moesten toen terug naar het Fort. Ik was samen met [naam 9] en Tanoesemito. We moesten Derby terug naar huis brengen. Ik hoorde Derby praten. Hij was blij. Hij wilde ons een drankje aanbieden, maar wij hebben het niet aangenomen. We waren toen geconsigneerd, dus moesten we terug naar het Fort. We moesten onze wapens inleveren. Ons werd gezegd dat er een oefening gehouden zou worden in de nachtelijke uren. Er zouden schoten gelost worden. We wisten niet of de oefeningen met scherp waren of als het losse flodders waren. Hij zei dat we moesten blijven liggen op de grond uit veiligheid, we mochten niet op de bedden liggen. Tegen 02.00 uur hoorden we schoten. (...) Ik hoorde omstreeks 02.00 uur 's nachts een half uur lang schoten vanuit de richting van het Fort. Er werd geschoten in het Fort. Het waren angstige momenten.

's Morgens zag ik een Isuzu pick-up met een dekzeil.

(...) Ik maakte op zolder het raam open en ik zag de twee lijken. Horb is toen met Kamperveen naar boven gekomen. Daarna ben ik naar beneden gegaan. Bouterse was er toen nog. Ik heb toen meegedaan aan de executies van Riedewald en Baboeram. Ik had het over Daal. Toen waren het vijf mensen die om het leven werden gebracht. Toen ik wegging naar het huis van Horb was Bouterse nog in het Fort. (...) Ik was in het Fort tussen 09.30 uur en 18.00 uur.

Tussen 09.15 en 15.00 uur was Bouterse wel daar. Tegen 15.00 of 16.00 uur ben ik weggegaan. Toen was Bouterse nog daar. Toen zijn vijf personen om het leven gebracht. Die vijftien mannen die waren opgesloten in een driehoek. Er moest een deur zijn geweest in die driehoek. Bij de trap moest er een deur zijn geweest naar kamer no. 4 en via de trap kon je naar boven. Ik zag toen dat Daal van de zuilen trap naar boven kwam. Uit de kamer van Bouterse heb ik ze niet zien gaan naar het bastion.

Toen Bhagwandas de opdracht gaf om te schieten was er een vuurpeleton. Iedereen moest tegelijk vuren.

Toen de opdracht van vuren kwam, was Bouterse in zijn kamer. De afstand tussen Bhagwandas en die kamer was 10 tot 15 meters."

4. Verklaring van de [getuige 1] bij de MP Ristie, Tjark d.d. 12 december 2002 en 16 december 2002 – zakelijk weergegeven- als volgt:

Op 8 december ben ik normaal om 7.00 uur naar het werk gereden op mijn bromfiets.

Op een gegeven moment (op 8 december 1982) kreeg ik via Rozendaal, die toen ook deel uitmaakte van de groep van 16, te horen dat ik naar boven moest gaan. Ik begaf mij naar binnen en kwam in het kabinet van Bouterse. Op dat moment bevonden zich de volgende militairen in deze kantoorruimte: Bouterse, Horb, Bhagwandas, Rozendaal, Dendoe, Geffry (lees "Gefferie."), Zeeuw, Sital, Hardjoprajitno. Om kort te zijn de hele groep van 16 bevond zich in die ruimte met uitzondering van Brondenstein en Tolud. Ik kreeg toen de opdracht om via een trap op zolder te gaan. Vanuit het venster zag ik twee lijken liggen. Ik zag dat het de lijken waren van Sheombar en Rambocus.

5. Verklaring van de [getuige 2] bij de Rechter-Commissaris d.d. 7 mei 2002 – zakelijk weergegeven – als volgt:

(...) Ik heb op 9 december 1982 zelf meegemaakt dat de lijken na verpakt te zijn in tenthelften in een blauwe pick-up van het leger werden ingeladen om vervoerd te worden naar het mortuarium van het Academisch Ziekenhuis. In de nacht van 9 op 10 december 1982 werd door de sergeant Martowidjojo aan de groep waarvan ik ook deel uitmaakte de opdracht gegeven om het mortuarium te beveiligen. Bij het inladen van de lijken in het Fort Zeelandia waren enkele leden van de groep van 16 w.o. Gorre, Bhagwandas, Tolud, Gefferie, Rozendaal en Mahadew aanwezig. (...)

6. Verklaring van de [getuige 2] ter terechtzitting van 20 februari 2009, waarbij voorzover van belang: als volgt heeft verklaard;

Deze verdachte was ook in het Fort Zeelandia op 8 december 1982. Deze verdachte was de gehele dag daar aanwezig in het Fort op 8 december 1982 en ik blijf erbij. Ja de hele groep van 16 was aanwezig. Deze verdachte was in burger gekleed. Er werd vanaf 09.00 uur / 10.00 uur geschoten.

7. Verklaring van de [getuige 3] afgelegd bij de Rechter-Commissaris d.d. 11 juni 2001 – zakelijk weergegeven- als volgt:

Ik wil benadrukken dat de militairen die toentertijd deel uitmaakten van de zgn. groep van 16 op 8 december 1982 aanwezig waren in het Fort Zeelandia. Ik weet zeker dat de persoon van Gefferie zich ook daar bevond. Ik meen te weten dat de persoon van Gefferie in een shirtjack was gekleed en net als alle anderen gewapend was.

8. Verklaring van de [getuige 3] afgelegd ter terechtzitting d.d. 20 maart 2009 – zakelijk weergegeven- als volgt:

Gefferie maakte ook deel uit van de groep van 16. Gefferie was toen gekleed in een shirt jack. Ik blijf bij mijn verklaring.

9. Proces-verbaal betreffende het verhoor van de persoon [naam 1] d.d. 19 oktober 2000, welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de agent van politie der eerste klasse, Vermeer, Letitia Marlene (Ordner II, blz. 116-122), waarin voor zover relevant het volgende is vermeld:

"(...) In de nacht van 07 op 08 december 1982, omstreeks 04.00 uur begon het probleem. Omstreeks 03.00 uur werd ik wakker, door het aankloppen van meneer [naam 2], bestuurslid van de Luchtverkeersleiders bond waar Cyrill voorzitter van was. Op zijn vraag waar Cyrill is gaf ik als antwoord: "ik weet het niet". Toen ik hem vroeg wat er aan de hand was antwoordde hij dat hij het niet precies wist, maar dat men naar Cyrill zocht. Op mijn vraag wie hij met men bedoelde antwoordde hij, volgens mij Bouterse. Hij uitte verder het vermoeden dat het vermoedelijk met de acties te maken had aangezien zij Derby en Kamperveen reeds hadden opgepakt.

(...) Ongeveer een kwartier na het vertrek van meneer [naam 2], was ik in mijn huis toen ik buiten mannenstemmen hoorde. Er was één stem die zei: "Jij daar, jij daar, etc.". Toen ik dat hoorde liep ik naar mijn keukenraam dat aan de straatzijde is. Op het moment dat ik het gordijn op een kiertje open maakte, zag ik een loop van een geweer tegen mijn shutterglazen en die persoon zei tegen mij: "OPO A KAULO GARDENG DA JE WAKA LANGA LANGA NA A DORO DA JE OPO A KAULO DORO. IF JU WIJK AF WIE E SUTU JU KAULO". Op dat moment was ik haast dolgedraaid van angst en had geen andere keus dan regelrecht naar de deur te lopen en die te openen. Op dat moment kwamen vier zwaar gewapende militairen in mijn woning. Twee van hun kende ik heel goed en dat waren Tolud en Jeffrey (Lees: Gefferie).

(...) Mijn echtgenote [naam 3], die inmiddels eveneens wakker was geworden en zich beneden bevond hield de militairen voor dat zij slapende kinderen boven had. Als antwoord kreeg zij van de militair: "WIJ HEBBEN GEEN KAULO DAARMEE TE MAKEN EN ALS JE TEVEEL LULT GAAN WIJ JOU IN JE KAULO SCHOPPEN." Op een gegeven moment zei Jeffrey dat zij op zoek waren naar mijn broer Cyrill. Toen ik hem zei dat ik niet wist waar hij zich op dat moment bevond zeiden zij dat zij mij dan in de plaats zouden meenemen naar de autoriteiten. [naam 3] die dit niet rechtvaardig vond en informeerde om welke autoriteiten het ging kreeg als antwoord te horen: "JE HEBT DAAR GEEN KAULO MEE TE MAKEN.". Ik moest tegen mijn wil instappen in een personenauto die door Tolud bestuurd werd en moest naast hem zitten terwijl Jeffrey en de boslandcreoolse achter ons plaats namen. Op mijn vraag waar ik naartoe gebracht werd zei Tolud dat de opdracht luidt dat ik hun moest brengen waar Cyrill was. Van angst rookte ik een sigaret. Tolud die dat constateerde vroeg: "SUMA E SMOKO A SIGARET DRAPE?", waarop één als antwoord gaf: Na [naam 1] E SMOKO". TOLUD op zijn beurt vroeg: "SUMA TEIGIE JU DAT IE MAG SMOKO? Hij pakte de sigaret uit mijn hand en zei: "OPO JU KAULO MOFO" waarop hij de brandende sigaret opzettelijk op mijn tong uitdoofde.

(...) Kort hierna reden zij naar de [straat 1] te Paramaribo, naar de woning van drs. Chin A Sen de toenmalige president, die de woning aan [naam 4] had verhuurd. Ter plaatse aangekomen moest ik uitstappen en mij eveneens naar eerder vermelde woning begeven. Gekomen aan de voorzijde van de woning moest ik samen met de twee militairen op de stoep wachten waarna Tolud en Jeffrey de voordeur terstond intrapten. Kort daarna kwamen zij weer buiten met de woorden: "A MAN HAR A DANG KBA". Wij moesten weer instappen en reden zij naar het Fort Zeelandia. Daar aangekomen zag ik zalig HORB, Roy met beide handen op zijn hoofd op en neer lopen. De vier militairen brachten mij naar het kantoor van de mij welbekende GORRE, Artie die mij zei: "JA, [naam 1] JE BENT HIER, MAAR IK WEET VAN NIKS AF. IK ZIT HIER, MAAR IK VOER OPDRACHTEN UIT." Op een gegeven moment stapte Paul Bhagwandas binnen met de woorden: "ZO, NA JU NANGA JU BRADA E VERSTOOR A REVOLUTIE. Met die woorden begon hij mij opzettelijk en met kracht te schoppen. Vervolgens klapte hij mij opzettelijk en met kracht met beide handen tegelijk aan mijn linker- en rechteroor ten gevolge waarvan ik erge pijn heb geleden. Thans heb ik nog steeds last van mijn linkeroor. Toen zei hij aan de militairen : "TJAR A KAULO MANG GWE, MEK A MAN GO SUKU DAAL WANT NA DAAL OENG AB FANODO." Zij namen mij weer mee en onderweg in de auto zei Jeffrey: "IE JERE SANG A MAN TAKI TOCH, WIE E GO SUKU JU BRADA EN TE JU NO SOR UNU PE A MAN DE DANG JU O KA." We reden weer in de richting van de [straat 2] en gekomen ter hoogte van peuterschool De Vlinder zei Jeffrey: "EI STOP A WAGI A NO A OTO FU [naam 4] DJA? Op dat moment doelde hij op de woning aan de [straat 3] [nummer], alwaar Cyrill woonde. (...)

Tolud haalde een zakboekje uit zijn hemdzak en vergeleek het volgnummer dat op de kentekenplaat was met dat van zijn zakboekje en zei: "JA NA A OTO FU [naam 4] DJA.". Tolud en Jeffrey stapten uit de auto en klopten aan. De Stiefdochter van Cyrill, genaamd [naam 5] die antwoordde, werd gevraagd of Cyrill zich daar bevond. Toen zij bevestigend antwoordde, zeiden, zij, militairen, laat Cyrill komen want wij hebben hem nodig. Ongeveer tien minuten

daarna kwam hij, Cyrill buiten waarna hij tegen zijn wil door Tolud en Jeffrey naar de auto waarin ik zat werd gesleept. Zijn laatste woorden aan mij waren: "ZO [naam 1] MIE KA.". Vervolgens lieten Tolud en Jeffrey mij uitstappen met de woorden: "ZO DAN JU KAN SAKA FU A WAGI, DAN JU E LONG GEWE LANGA LANGA SONDRU FU DRAI LUKU NA BAKA, NOSO MIE E SUTU JU MARS TROWE." Gelijk hierna voerde ik hun opdracht uit en rende al schreeuwend naar mijn woning."

10. Verklaring van de [getuige 4] afgelegd bij onder inspecteur van politie Fernand, Glenn Gustaaf d.d. 19 oktober 2000 – zakelijk weergegeven- als volgt:

Op 8 december 1982 werd ik omstreeks 01.00 uur wakker door een geklop op het raam. Ik maakte de glazen schoepen open en werd een snelvuurmachine pistool op mij gericht door de militair Gefferie. Hij was vergezeld van de militair Tolud, alsook twee andere militairen van wie ik de naam niet ken. Op het moment toen ik samen met de mannen in de auto zat, vroeg Tolud aan mij waar mijn vader Daal, Cyril was. Er werd gereden naar [naam 6]. Vervolgens bij [naam 7] de secretaresse. Bij [naam 7] sneed Gefferie de telefoonkabel door. Bij zijn moeder aangekomen ging Gefferie binnen. Nadat mijn vader ook niet daar werd aangetroffen namen de mannen plaats in het voertuig en zei Gefferie: "wie e go soetoe joe mars trowe dalik. If a ka oto no de moro na moederbond joe e go shie fa oenoe e go soetoe joe trowe". Echter werd het voertuig van mijn vader wel aangetroffen bij de Moederbond. Tolud nam elke keer weer contact op met Bhagwandas. Op de dag van de begrafenis was het stoffelijk overschot van mijn vader met een witte laken tot de borst afgedekt ik zag daarbij dat de bovenste rij tanden van mijn vader ontbraken; zijn gezicht was blauw en zat vol kogelgaten en was het ook opgezet.

11. Verklaring van de [getuige 4] afgelegd ter terechtzitting d.d. 17 april 2009 – zakelijk weergegeven- als volgt:

Gefferie stond met een wapen gericht op mij. Deze verdachte zat op de achterbank met nog een Creoolse militair. Gefferie heeft die kabel bij [naam 6] doorgesneden. Ik had de indruk dat Tolud de leiding had. Gefferie assisteerde hem. Ik werd door een militair uit het voertuig geschopt. Mijn vader was te democratisch om een coup te plegen. Ik kende Tolud en Gefferie van gezicht.

12. Proces-verbaal betreffende het verhoor van de [getuige 5] , in het bijzijn van mr. A. Ramnewash, rechter-commissaris belast met de instructie der strafzaken bij het Hof van Justitie, de Kantongerechten en de Krijgsraad te Paramaribo, mw. L. Thijm, griffier van de laatst genoemde rechter-commissaris, d.d. 16 september 2002 in Nederland in het kader van een rechtshulpverzoek vanuit Suriname, welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door mr. F. Hoogendijk, rechter-commissaris en P.G. van der Vlucht, griffier, (Ordner IV, blz. 204 -206), waarin voor zover van belang het volgende is vermeld:

"(...) Op 7 december 1982 heb ik van 06.30 tot ongeveer 10.30 uur getraind met de atleten. Toen kwam de chauffeur ons ophalen, omdat wij ons moesten melden. Ik heb mij in de kazerne gemeld bij mijn directe baas, Bhagwandas. Hij zei dat de toestand in het land alarmerend was. Overigens merkte ik niet veel onrust in de kazerne. Wij hielden in die tijd voortdurend rekening met een dreigende inval van vreemde mogendheden. Het bleek dat er een schietoefening werd gehouden op de schietbaan achter Zanderij. Ik ben met Bhagwandas en anderen in mijn Volkswagen kever daarheen gereden. We zijn er ongeveer twee uur gebleven. Bij de schietoefening was nagenoeg de hele groep van 16 aanwezig en ook lijfwachten, en mensen van de inlichtingendiensten. Zo'n schietoefening was niet ongebruikelijk. Er waren nu nieuwe wapens. Het was wel voor het eerst dat ik zo'n bijeenkomst had waar ook de groep van 16 bij was.

"(...) Na de schietoefening is iedereen naar het Fort Zeelandia gegaan. Onderweg zijn nog een paar mensen gestopt bij de woning van Bouterse, waar Roozendaal verbleef"

“(...) Gefferie was ook aanwezig bij de schietoefening. Na de schietoefening is iedereen naar het fort Zeelandia teruggedaan. Er werd een briefing gehouden voor de groep van 16. Ik weet niet meer wie dat deed. Gewoonlijk had Bouterse eerst het woord en droeg hij het woord over aan Bhagwandas voor de uitvoering van een operatie. Er werden namen genoemd van mensen die gearresteerd moesten worden. De arrestaties vonden plaats na middernacht, voor zover mij bekend.

13. Verklaring van de [getuige 5], afgelegd ter terechtzitting d.d. 30 oktober 2009 – zakelijk weergegeven – als volgt:

Ik blijf erbij dat Gefferie bij de schietoefening aanwezig was.

14. Proces-verbaal betreffende het verhoor van de [getuige 6] bij de Militaire Politie Sadhoe d.d. 7 mei 2001:

Ik was tewerkgesteld bij de Echo Compagnie. In de vroege ochtend van 8 december werd ik opgeschrikt door schoten en hevige knallen. Omstreeks 6 uur kwam ik in het Fort aan en ik merkte een chaotische situatie. Het viel mij op dat dat grote delen van de groep van 16 aanwezig waren in het Fort. De personen die ik zelf gezien heb: Gorré, Bhagwandas, Gefferie en Esajas. Door de dag heen tot de volgende dag werd er geschoten.

15. Proces-verbaal betreffende het verhoor van de [getuige 6] ter terechtzitting d.d. 17 april 2009:

Ja, Gefferie was aanwezig in het Fort.

16. Proces-verbaal betreffende het verhoor van de persoon [naam 6] d.d. 24 oktober 2002, welk proces-verbaal op ambtsbelofte is opgemaakt door de agent van politie der eerste klasse, Ramsukul, Dewanand (Ordner II, blz. 130-136), waarin voor zover relevant het volgende is vermeld:

“(...) In de avonduren van 07-08 december 1982 kwamen drie mannen gekleed in militair uniform thuis bij mij aan. Ik was al naar bed geweest doch sliep niet. Bij aankomst bij mijn woning werd op de ijzeren poort van mijn schutting geslagen middels een hard voorwerp. Via een raam keek ik naar buiten en zag drie mannen gekleed in Militair tenue.

(...) Toen ik zag dat het om militairen ging heb ik gevraagd wat zij nodig hadden. Eén van hun beantwoordde mijn vraag door te zeggen dat zij op zoek waren naar meneer DAAL en dat zij hem zijn komen halen. Hierop reagerend vroeg ik aan hun, hoe zij erbij komen om meneer DAAL bij mij te komen zoeken. Ik heb geen reactie van hun gehad. Eén van de Militairen liep toen terug naar de auto en zei in het Surinaams “MOPO MOPO UIT A WAGIE”. (...) Op een daarop volgend moment zag ik de zoon van meneer DAAL die [getuige 5] is genaamd uit de auto komen. Hij was slechts gekleed in een zwarte short en zei aan mij dat hij door de Militairen vanuit zijn bed is gehaald en dat hij hun moest brengen naar plaatsen waar DAAL zich mogelijk zou kunnen ophouden. Ik zei aan hem dat zijn vader dus DAAL niet in de nachtelijke uren bij mij op bezoek komt en dat hij niet bij mij was. Eén van de Militairen zei vervolgens dat hij zelf wilde gaan onderzoeken in de woning. Ik ben vervolgens op de benedenverdieping gekomen en heb vervolgens de deur voor hun opengemaakt.

(...) Aangezien DAAL niet in mijn woning was heeft hij hem ook niet aangetroffen. Na dit onderzoek hebben zij mijn woning verlaten. Na ongeveer anderhalf uur hebben zij [getuige 5] bij mijn woning laten uitstappen en zijn zij weggereden. Toen zij van mijn woning waren vertrokken ben ik niet meer naar bed geweest. Ik bleef op en keek via mijn raam naar de straat. Bij deze gelegenheid heb heel wat Militairen op straat alsook op het terrein van het Moederbondsgedebouw gezien. Al deze militairen hadden wapens in hun bezit en waren ook in uniform gestoken. Toen [getuige 5] bij mijn woning werd afgezet heeft hij mijn schoonzoon gevraagd om hem naar huis te droppen aangezien hij slechts in een zwarte short gekleed was.

Mijn schoonzoon heeft hem vervolgens thuis afgezet en is gelijk teruggekeerd. Ik heb het idee dat mijn schoonzoon achtervolgd was door de Militairen want op het moment dat hij binnen de woning was gestapt heb ik gelijk schoten gehoord. Vanwege vrees waren wij beneden in de woning gebleven en hoorden salvo's uit zware wapens. Ik moet U zegen dat men ontelbare schoten heeft gelost op het Moederbondsgebouw. Toen deze schoten gelost zijn kan het tussen 02.00 en 03.00 uur van 08 december 1982 zijn geweest. Ik moet U wel zeggen dat men behoorlijk lang heeft geschoten op het Moederbondsgebouw. Men moet zeker meer dan een uur bezig zijn geweest. Het gebouw was totaal vernield. Je zag duidelijk gaten in de wand, shutterglazen en ramen waren totaal vernield door de schoten die gelost waren op het gebouw. Toen het daglicht begon te worden waren de militairen reeds vertrokken en zag ik dat slechts de gordijnen van het gebouw in vlammen waren.

(...) Nadat de Militairen vertrokken waren liep ik naar de woning van mijn zus [naam 8] om te weten of de Militairen ook bij hun waren geweest om DAAL te zoeken. Mijn telefoonverbinding was doorgesneden door de Militairen waardoor in niet naar buiten kon bellen dus was ik genoodzaakt om naar de woning van mijn zus te lopen.

Bij [naam 8] aangekomen heb ik van haar vernomen dat DAAL door de militairen opgehaald was. Zij zei dat aan mij dat de Militairen op aanwijzing van een jongere broer van DAAL haar woning hebben bereikt”.

17. Proces-verbaal betreffende het verhoor van de persoon [naam 9] d.d. 10 september 2002 bij de RC in Nederland – zakelijk weergegeven – als volgt:

Op een gegeven moment werd Horb gebeld door Bouterse. Horb moest zich meteen aanmelden bij Bouterse. Ik kon merken dat Horb kwaad was. Daar aangekomen zag ik dat er voor mij onbekenden in een put zaten. Deze put zat in het Fort zelf. Je kon er van boven in kijken, het was een open ruimte. Er waren op dat moment ongeveer zes a zeven mensen opgesloten, die allemaal in hun ondergoed gekleed waren. De enige die ik herkende van deze mensen was Derby. Horb ging naar binnen om met de baas te praten. Ik hield buiten de wacht. Ik zag op dat moment dat er veel militairen van Bouterse rondliepen. Deze mannen liepen zwaar bewapend heen en weer. De namen van de mannen die ik heb gezien waren: Bhagwandas, Leeflang, Tolud, Brondenstein, Nelom, Mahadew, Gorré, Rozendaal, Jeffery, Hardjoprajitno. Op een gegeven moment zag ik de gevangenen zitten op een verhoging. Op een gegeven moment wordt er geschoten. Er werd gewoon als het ware gemaaid met alle soorten wapens op deze mensen. Ik zag dat de mensen dodelijk werden getroffen.

18. Proces-verbaal betreffende het verhoor van de [getuige 7] (was in 1982 hoofd van het mortuarium van AZ), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt d.d. 17 mei 2001 door de agent van politie eerste klasse, Figueira, Nancy Anita (ordner VII, blz. 214-215), in welk proces-verbaal voor zover relevant het volgende is vermeld:

“(...) Op 8 december 1982 omstreeks 05.30 uur kwamen er twee militaire vrachtwagens de zogenaamde twee tonners het terrein van het mortuarium oprijden en nadat deze voor het gebouw tot stilstand waren gebracht, vervoegde zich bij mij, de militair Mahadew. Hij, Mahadew, deelde mij toen mede dat hij vijftien lijken binnen had gebracht en dat ik ervoor zorg moest dragen, dat deze lijken moesten worden verzegeld en opgeborgen in de koelcellen. Op mijn vraag aan Mahadew, of er obductie op deze lijken gepleegd moest worden, antwoordde hij mij dat ik nog bericht zou krijgen van de justitie. (ordner VII, blz. 214)

Bij de voortzetting van mijn werkzaamheden onder andere het verzegelen en in de koelcellen plaatsen van de lijken, heb ik deze kunnen bezichtigen en herkende hierbij, dat het ging om lijken van prominente figuren uit onze samenleving o.a. Daal, Cyril, Bram Behr, Kamperveen, Andre, Goncalves, Kenneth, Baboeram, John, Rambocus, Soerindra, Oemawsingh, Harry, Leckie, Gerard, Rahman, Lesley, Sohansingh, Somradj, Wijngaarde, Frank en Sheombar, Djiewawsingh. Ik zag hierbij dat al die lijken schotverwondingen vertoonden in de romp

voornamelijk de borststreek. Ik heb niet de indruk dat de lijken eerst elders naar toe waren gebracht om gereinigd te worden, omdat deze nog besmeurd waren met bloed. Voor zover het mij bekend is, is er nooit een arts in het mortuarium geweest, om officieel de dood van de vijftien slachtoffers vast te stellen. De Patholoog-Anaatom, Professor Vrede, was op 8 december 1982 uitlandig waardoor Professor Lie Fo Sjoë voor hem waarnam en uit dien hoofde vroeg of er een aanvraag was voor obductie, hetgeen niet het geval was. Professor Vrede kwam na twee dagen en wel op 10 december 1982 terug in Suriname.”(ordner VII, blz. 215)

19. Proces-verbaal betreffende het verhoor van de [getuige 8], in het bijzijn van mr. A. Ramnewash, Rechter-Commissaris belast met de instructie der strafzaken bij het Hof van Justitie, de Kantongerechten en de Krijgsraad te Paramaribo, mr. J.S. Mohammedamin, hoofdofficier van justitie verbonden aan het Parket van de Procureur-Generaal te Paramaribo, mw. L. Thijm, griffier van de laatstgenoemde Rechter-Commissaris, d.d. 30 september 2003 in Nederland in het kader van een rechtshulpverzoek vanuit Suriname, welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door F. Hoogendijk, Rechter-Commissaris en M. van Veen, griffier, (Ordner IV, blz. 323 -326), waarin voor zover relevant onder meer het volgende is vermeld:

“In december 1982 was ik met vakantie in Suriname. Ik was daar ook in de periode van 7 tot 9 december 1982. Ik verbleef bij de familie van een goede vriend van mij.

Ik werkte in die tijd als verzekeringsarts en bedrijfsarts. Ik was ook politiearts. Als zodanig werd ik door de politie opgeroepen om lijkschouwing te verrichten teneinde te beoordelen of er sprake was van een natuurlijke of een niet-natuurlijke dood.

(...) Ik ben ook naar het mortuarium bij het Academisch Ziekenhuis gereden. Buitenstaanders mochten daar niet naar binnen. Ik ben met de stroom meegegaan. Ik heb mij voorgedaan als familie. Ik weet niet meer op welke dag het was. Het was binnen erg druk. Ik weet niet meer of het 's ochtends of 's middags was. Ik ben er maar 1 keer heen geweest.

(...) Er waren tafels met lijken erop en lakens eroverheen. De lijken lagen op de rug. Ik zag rood op de lakens. Ik interpreteerde dat als bloedvlekken. Familieleden trokken de lakens van de gezichten van de lijken. Bij sommige lijken werd het laken verder weggetrokken, zodat meer van het lichaam te zien was. Ik liep van het ene naar het andere lijk. Steeds ging ik daarheen waar ik zag dat een laken werd weggetrokken. Ik heb geen van de lijken betast. Ik keek ernaar als arts.

Ik heb bij diverse lijken kogelinslagen gezien. Ik herkende dan de verwonding duidelijk als inschotverwonding. Ik zag ook bij lijken verwondingen aan het gezicht (ordner IV blz. 324) die kennelijk veroorzaakt waren door stompgeweld. Ik zag dan n.l. dat het weefsel op een bepaalde manier kapot was. Ik zag ook bloeduitstortingen. De kogelgaten zag ik zowel op gezichten als op overige delen van het lijk. Volgens mij heb ik niet alle lijken gezien. Ik meen mij te herinneren dat er twee ruimtes waren waarin lijken lagen. Ik wilde niet al te veel opvallen door bij zoveel verschillende lijken te gaan kijken. Ik kan me niet herinneren dat ik uitschotverwondingen heb gezien. De lijken lagen op hun rug. De inslagen zag ik aan de voorkant van de lijken.

(...) Mijn conclusie dat de bewering dat de mensen op de vlucht waren dood geschoten niet aannemelijk was, was gebaseerd op de aard van de verwondingen; de inschotwonden waren aan de voorkant van de lijken. Een inschot geeft een scherpere verwonding dan een uitschot. Ik kan me niet herinneren waarop mijn conclusie dat de schoten van dichtbij waren afgevuurd was gebaseerd.

(...) Ik heb meerdere fractures gezien bij de lijken. Sommige van de gezichten waren helemaal opgezwollen en hadden bloeduitstortingen. Het duurt enige tijd voordat een bloeduitstorting zichtbaar is en afzakt. Op sommige gezichten zag ik van die afgezakte bloeduitstortingen. Met bloeduitstorting bedoel ik: onderhuidse bloedingen. Het was voor mij als arts duidelijk dat deze bloeduitstortingen het gevolg waren van geweld.

Ik kan op basis van mijn bevindingen niet zeggen of de personen op ongeveer hetzelfde moment zijn overleden. (ordner IV blz. 325)

20. De verklaring van de [getuige 8] afgelegd ter terechtzitting van de Krijgsraad d.d. 02 december 2009, op welke terechtzitting hij, voor zover relevant, het volgende heeft verklaard:

“(...) Mijn specialiteit als arts is, het vaststellen van de doodsoorzaak.

(...) Ik ben begin december 1982 in Suriname gearriveerd.

Toen ik hoorde dat de mensen waren doodgeschoten ben ik naar het mortuarium gegaan. Ik weet niet meer wanneer ik daar naartoe ben gegaan.

Er waren een heleboel mensen bij de poort. Ik ben met de stroom van nabestaanden “mee geboord”.

(...) Ik ben dus met de stroom meegelopen. Ik zag twee zalen met tafels. Er waren witte lakens over de lijken heen geplaatst. Bij sommigen was het gezicht ontbloot. Soms zag je de familieleden de lakens wegtrekken.

Ik was geen nabestaande, dus ging ik bij de verschillende lijken even kijken. Als iemand een laken had weggetrokken en er iets meer te zien was, ging ik daarheen. Bij een aantal lijken heb ik kogelinslagen gezien. Een inschotopening ziet er anders uit, dan een uitschotopening. Een inschotopening is niet aan flarden, maar een uitschotopening wel. Ik zag dat er met een scherp voorwerp was gesneden in het gezicht van sommige lijken. Ik weet dat het een scherp voorwerp was, omdat er geen rafelige randen waren. Ik heb kunnen concluderen dat er wonden waren aangebracht middels stomp geweld. Het kan zijn gedaan met de achterkant van een geweerkolf. Het zou even goed kunnen met een stuk hout, maar de achterzijde van een geweerkolf lijkt mij waarschijnlijker.

Ik heb gesneden lichamen gezien. Op de borst heb ik ook stompgeweld kunnen waarnemen. Er zat bij de ingang van het mortuarium een militair. Binnen zag ik niet echt militairen. Wat ik zag waren duidelijk inschotopeningen.

(...) Aan de inschotopening kan je wel zien of het van dichtbij is afgevuurd. (...) Ik heb ergens een kaakfractuur kunnen waarnemen. Ik heb wel meerdere fracturen kunnen constateren. Iemand krijgt niet zomaar een bloeduitstorting. Er moet kracht aan te pas komen om dat te bewerkstelligen; je moet vallen of zo. Er moet in ieder geval kracht van buitenaf worden uitgeoefend op het lichaam.

(...) Ik ben in december 1982 teruggekeerd naar Nederland, al een paar dagen na 08 december 1982.

Ik ben vijf jaar lijkschouwer geweest. Ik bezit dus wel de vereiste deskundigheid.

(...) Ik ben ook politiearts geweest. Ik heb aan de hand van de 15 lijken twee conclusies kunnen trekken:

1. dat de lichamen niet levend waren.

2. dat de mensen schijnbaar geen natuurlijke dood zijn gestorven. Deze conclusie heb ik getrokken aan de hand van tekenen die ik heb geconstateerd.

(...) De 15 foto's die ik later heb gezien, heb ik herkend als te zijn van de lijken die ik in het mortuarium heb gezien. Dat weet ik 100% zeker.”

21. Proces-verbaal betreffende het verhoor van de brandweerman [naam 10], welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt d.d. 03 november 2000 door de onder inspecteur van politie, Dijks, Ruben Benito (ordner VII, blz.. 231-234), in welk proces-verbaal voor zover van belang het volgende is vermeld:

“In de vroege ochtenduren van 8 december 1982 kreeg de hoofd kazerne aan de Gemenelandsweg de melding binnen van een uitgebroken brand in het pand van radio “Radika” aan de Indira Gandhiweg. (...) Ik moet u verklaren, dat gezien de situatie van die tijd, de in dienst zijnde brandweermannen alert waren en standby waren voor het moment, waarop

plotseling het brandalarm zou overgaan, om uit te rukken. De centrale van de politie was parallel aangesloten met de centrale van de brandweer, waardoor het in dienst zijnde personeel de berichten van de politie kon volgen. Zo kon ik de communicatie tussen de pro-wagen van post Latour en het politie bureau van Latour volgen. Ik had al begrepen, dat er ergens wat gaande was en dat de politie naar die locatie was uitgereden om na te gaan wat er gaande was. (ordner VII, blz.. 231) Niet lang daarna hoorde ik weer de politieman [naam 11] via de zender zeggen: "ER WORDT HIER GESCHOTEN. IK GA ER ALS EEN HAAS ER VANDOOR." (...) Op het moment, waarop de brandmelding van radio "Radika" binnenkwam via de politie centrale "Pro I", was de hele groep al paraat om uit te rukken. Van de politie van Latour zou de nodige bescherming geboden worden bij het blussen van deze brand, hetgeen echter vanwege onverklaarbare redenen niet is geschied.

Ter plaatse aangekomen, onder leiding van de toentertijd Hoofd Brandwacht, [naam 12], bleek dat het geheel pand al in lichter laaie stond. (ordner VII, blz. 232)

Alles werd in stelling gebracht door de brandweermannen en terwijl wij al ongeveer een half uur bezig waren met de bluswerkzaamheden, zag ik een blauwgelakte drie ton pick-up van het merk Isuzu, voor de inrit van radio Radika stoppen. Uit dit voertuig zag ik de militairen ROZENDAAL EN ESAJAS uitstappen en het terrein opkomen. Er was nog een derde militair erbij, een dogla type man, die ik niet bij name ken. Dit drietal die met de pick-up was gekomen, was in burgerkleding gekleed. Ik kan mij niet heugen of Rozendaal en Esajas gewapend waren. Van de dogla type man weet ik zeker, dat die een uzie in zijn hand vasthield. Hiermee had hij namelijk op een ander moment mijn collega [naam 13], die ook bezig was met bluswerkzaamheden achter zijn hoofd geduwd.

Nadat dit drietal op het terrein stond, gaf de dogla type man aan ons te kennen dat wij in opdracht van hogere hand moesten stoppen met het blussen van de brand. Hij voegde eraan toe of wij niet wisten dat wij dood konden gaan, omdat er mortieren in het gebouw waren, die nog niet tot ontploffing waren overgegaan. Op een gegeven ogenblik was hij naar enkele omgevallen zinkplaten gelopen en van daaronder een mortier vandaan gehaald. Dit stopte hij vervolgens onder een hoop schelpzand en plaatste zand daarop.

Mijn collega [naam 13], was toen druk bezig met blussen aan de achterkant van het pand en had kennelijk niet in de gaten dat de drie militairen ons verboden om verder te blussen. Dit viel de dogla type man op, waardoor hij naar hem, [naam 13], toeliep en hem de loop van de Uzi tegen zijn achterhoofd of rug duwde. [naam 13] reageerde hierop terstond en nadat hij aan de dogla man verbaasd vroeg wat er aan de hand was, kreeg [naam 13] van die te horen, dat de brand vanwege hogerhand niet verder geblust mocht worden en terstond naar de straat moest gaan.

Nadat het gebouw in haar geheel was ingestort, kregen wij toen de opdracht dat wij toen weer mochten voortgaan met het blussen, hetgeen echter niet meer van belang was." (ordner VII, blz. 232)

22.Proces-verbaal d.d. 04 juni 2004 betreffende een samenvatting en eindconclusies van het Rapport Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden, welk proces-verbaal op ambtsbelofte is opgemaakt door de deskundigen Prof. Dr. M.A. Vreden, Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Stoof (ordner V, blz. 7 - 8), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

"Wij, Vrede Vlogtman, Karelse en Stoof, concluderen op basis van de verrichte onderzoeken het volgende:

Identificatie

- De 15 stoffelijke overschotten die werden aangetroffen in de graven zijn door middel van vergelijkend DNA-onderzoek geïdentificeerd.

Doodsoorzaak

- *Bij acht slachtoffers was de doodsoorzaak verbrijzeling van het hersenweefsel.*
- *Bij zeven slachtoffers was de doodsoorzaak shock door bloedverlies.*

Kogels slachtoffers

Bij negen slachtoffers werden in totaal 22 kogels en één kern van een kogel aangetroffen:

- *21 kogels zijn van het kaliber 9mm Parabellum. Eén van deze kogels is geschikt voor vergelijkend onderzoek ter identificatie.
Vastgesteld werd dat deze kogel niet uit de loop van de UZI NL50108 is afgevuurd.*
- *Van één kogel was het kaliber niet vast te stellen.*
- *De kern is van een kogel van het kaliber 7.62x39mm.*

Muur Bastion Veere

- *Van de onderzochte gaten op het Bastion Veere, in de muur parallel aan de rivierzijde, in het gedeelte tussen de openingen, zijn er minstens vijf veroorzaakt door inslagen van kogels van het kaliber 9mm en minstens één door een kogel van het kaliber 7.62x39mm.*
- *Van de onderzochte gaten op Bastion Veere, in de muur parallel aan de rivierzijde in het gedeelte links van de linkeropening, zijn er minstens drie veroorzaakt door inslagen van kogels van het kaliber 7.62x39mm.*

Patronen van het kaliber 9mm werden doorgaans verschoten uit een pistool of een machinepistool. Hiervoor komt een groot aantal typen wapens in aanmerking, waaronder machinepistool model UZI en pistool Browning 9mm KL.

Patronen van het kaliber 7.62x39mm worden doorgaans verschoten uit (machine)geweren; hieronder zijn ook begrepen wapens van het type Kalashnikov (AK47).

(...)

De plaats waar op het Bastion Veere was geschoten verliep van halverwege de korte muur, rechts van de gang naar Bastion Zierikzee, tot en met de deur van de gang naar Bastion Middelburg.

Gezien het waargenomen hoekverloop kunnen de onderzochte gaten zijn veroorzaakt door schoten die van een hoogte van 1 tot 1½ meter (heup-schouderhoogte) op het Bastion Veere zijn afgevuurd van elke afstand tussen de 3 en 13 meter.”

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Baboeram

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende Onderzoek kogels (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 175-176), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Op vrijdag 13 december 2002 werd in opdracht van de Rechter-Commissaris, op de begraafplaats Sarwa Oedai te Paramaribo een gesloten graf geopend. Op dit graf stond de naam van:

J.K. BABOERAM (objectcode N)

Naast een gerechtelijke sectie werd die dag een onderzoek ingesteld naar de inhoud van de grafkist. Bij dit onderzoek werden vijf kogels aangetroffen.

*Deze kogels werden onder verantwoordelijkheid van de Rechter-Commissaris inbeslaggenomen en gewaarmerkt **N-3, N-4, N-5, N-6 en N-10.***

(...)

Korte samenvatting uit het deskundigenrapport

N-3 *Het is een volmantelkogel;*

De kogel is gedefformeerd;

De kogel is waarschijnlijk van het kaliber 9mm Parabellum;

De kogel kon verschoten zijn door een wapen, type UZI;

Het merk/type wapen waarmee deze kogel was verschoten kon niet meer worden vastgesteld;

In de kogel bevinden zich geen voor identificatie geschikte karakteristieke sporen.

N-4 *Voor deze kogel gelden dezelfde onderzoeksresultaten als bij kogel N-3.*

N-5 *Het is een volmantelkogel;*

De kogel is gedefformeerd;

De kogel is waarschijnlijk van het kaliber 9mm Parabellum;

Patronen van dit kaliber worden doorgaans verschoten uit een pistool of een machinepistool. Het merk en type waarmee deze kogel was verschoten kon niet meer worden vastgesteld;

In de kogel bevinden zich geen voor identificatie geschikte karakteristieke sporen.

N-6 *Voor deze kogel gelden dezelfde onderzoeksresultaten als bij kogel N-3.*

N-10 *Het is een volmantelkogel;*

De kogel is zeer waarschijnlijk van het kaliber 9mm Parabellum;

De kogel kan verschoten zijn met een wapen, type UZI;

In de kogel bevinden zich geen voor identificatie geschikte karakteristieke sporen.”

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 173-174), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“ Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ978) van het slachtoffer in het graf met codering N past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van J.K. Baboeram.

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer J.K. BABOERAM is.”

Proces-verbaal d.d. 13 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van J.K. Baboeram (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is

opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 168), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

De schedel toonde rechts aan de bovenzijde een defect van circa 22 millimeter (zie foto 2). Van hieruit waren diverse fractuurlijnen aanwezig.

Een gedeelte van het bot aan de achterzijde ontbrak. In de bovenkaak was er in het midden een defect (zie foto 3). De onderkaak toonde geen afwijkingen.

De botten van de rechterarm en de handbotten waren zonder afwijkingen.

De botten van het rechterbeen en voetbotten waren zonder afwijkingen.

Het bot van de linkerbovenarm toonde een fractuur (zie foto 4). Van de linker armsbotten ontbrak de ellepijp. De botten van de hand toonde geen afwijkingen. Het linker bovenbeensbot toonde geen afwijkingen. In het linkerscheenbeen ontbrak het gewrichtsvlak. Het kuitbeen toonde twee fracturen (zie foto 5). Er waren geen afwijkingen in de voetbotten.

Het linkerschouderblad toonde geen afwijkingen. Het rechterschouderblad toonde destructie (zie foto 6).

De wervelkolom, de ribben, het borstbeen en het bekken toonden geen afwijkingen.

Gezien de destructie van de schedelbotten moet er een uitgebreide verbrijzeling van hersenweefsel zijn geweest. Door destructie van het rechterschouderblad moet er een perforatie van de rechterlong zijn geweest. Deze destructies kunnen zijn veroorzaakt door kogels. De kogels die bij het slachtoffer zijn aangetroffen komen hiervoor in aanmerking (zie 4.14.3).

De doodsoorzaak was het gevolg van een verbrijzeling van het hersenweefsel.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Baboeram, John Khemraad op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-generaal. (Ordner II, blz. 111).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Behr

Proces-verbaal d.d. 27 mei 2004 betreffende Onderzoek kogels (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 107-110), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Op donderdag 12 december 2002 werd in opdracht van de Rechter-Commissaris, op de begraafplaats Annette’s Hof te Paramaribo een gesloten graf geopend. Op dit graf stond de naam van:

A.M. Behr (foto 1)

Het graf werd aangeduid met de objectcode I.”

Proces-verbaal d.d. 12 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van A.M. Behr (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is

opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 111), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

In de schedel was er aan de achterzijde in het midden een spleet van circa 12 millimeter, doch geen perforatie van de onderkaak. De onderkaak was voornamelijk aan de linkerzijde voor het grootste gedeelte afwezig (zie foto 2).

De botten van de rechterarm en het rechterbeen toonden evenals de hand- en voetbotten geen afwijkingen. Dit was eveneens het geval aan de linkerzijde.

In het rechterschouderblad was er een destructie aanwezig (zie foto 3).

Het linkerschouderblad toonde geen afwijkingen.

De wervelkolom, de ribben, het borstbeen en het bekken toonden geen afwijkingen.

Gezien de defecten in het rechter schouderblad ter hoogte van de rechter borstholte moet de rechter long geperforeerd zijn geweest. Deze defecten kunnen zijn veroorzaakt door kogels. De doodsoorzaak was shock door bloedverlies als gevolg van perforatie van de rechter long.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Behr, Abraham Maurits op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-generaal. (Ordner III, blz. 144).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Daal

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende Onderzoek kogels (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 116-117), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Op donderdag 12 december 2002 werd in opdracht van de Rechter-Commissaris, op de begraafplaats Annette's Hof te Paramaribo een graf geopend. Op dit graf stond de naam van:

C.R.D. DAAL (objectcode J)

Naast een gerechtelijke sectie werd die dag een onderzoek ingesteld naar de inhoud van de grafkist. Bij dit onderzoek werden drie kogels aangetroffen.

Deze kogels werden onder verantwoordelijkheid van de Rechter-Commissaris inbeslaggenomen en gewaarmerkt J-1, J-2 en J-10.”

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 126-127), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ974) van het slachtoffer in het graf met codering J past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van C.R.D. Daal.

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer C.R.D. DAAL is.

Proces-verbaal d.d. 12 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van C.R.D. Daal (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 122), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

De schedel was nog bedekt met weefsel en haren welke wel gemakkelijk loslieten (zie foto 2).

De weke delen van het gelaat hadden een bruine kleur. Na verwijdering van haren en weke delen toonde de schedel aan de achterzijde ter hoogte van de schedelnaden voornamelijk aan de linkerzijde een destructie van circa 2½ bij 3½ centimeter. Er was een fractuurlijn aan de linkerzijde op circa 15 centimeter boven het wangbeen en eveneens aan de linkerzijde een fractuurlijn van circa 6 centimeter naar het achterhoofd (zie foto 3). Aan de rechterzijde was er in de onderkaak een gedeelte afwezig en eveneens bestond er een fractuur in dit gebied.

In de rechter arm ontbrak de kop van het bovenarmsbot (zie foto 2).

Zowel aan de linker als aan de rechterzijde ontbraken de koppen van scheen- en kuitbeen. De knieschijven waren wel aanwezig.

De hand- en voetbotten, zowel links als rechts waren zonder bijzonderheden.

Het sleutelbeen rechts toonde aan de borstzijde een defect.

In de schouderbladen waren links twee en rechts drie defecten aanwezig (zie foto 2).

In de wervelkolom werden in het hals- en borstgebied geen afwijkingen gevonden evenals de ribben en het borstbeen. In het onderste gedeelte van de wervelkolom (lendenwervels) waren twee defecten aanwezig. Een gedeelte van het heiligbeen ontbrak (zie foto 4).

Gezien de destructie van de schedelbotten moet er een uitgebreide verbrijzeling van hersenweefsel zijn geweest. De destructie van de schouderbladen moet een perforatie van longen en/of hart hebben veroorzaakt. De kogels die bij het slachtoffer zijn aangetroffen komen hiervoor in aanmerking (zie 4.10.3).

De doodsoorzaak was het gevolg van een verbrijzeling van het hersenweefsel.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Daal, Cyril op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-Generaal. (Ordner II, blz. 115).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Gonçalves

Proces-verbaal d.d. 27 mei 2004 betreffende Onderzoek kogels (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 40-43), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Op dinsdag 10 december 2002 werd in opdracht van de Rechter-Commissaris, op de Rooms-Katholieke begraafplaats te Paramaribo een graf geopend. Op dit graf stond de naam van:

K.C. GONÇALVES (objectcode C)

(...)

Bijzonderheden

Tijdens bovengenoemd onderzoek werden vier kogels aangetroffen. Deze zijn gewaarmerkt als C-10, C-11, C-12 en C13.”

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 47-48), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“ Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ967) van het slachtoffer in het graf met codering C past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van K.C. Gonçalves.

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer K.C. GONÇALVES is.”

Proces-verbaal d.d. 10 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van K.C. Gonçalves (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 44), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

De schedel was volledig aanwezig met onderkaak. In het rechtergedeelte van de schedel was een defect met een diameter van ca. 18 millimeter aanwezig. Er was een fractuurlijn welke verliep naar het bot achter het rechteroor.

De botten van de rechterarm en het rechterbeen toonden geen defecten. In de botten van de hand en de voet aan de rechterzijde waren eveneens geen defecten aanwezig.

De botten van de linkerarm en linkerhand vertoonden geen afwijkingen. Het linker bovenbeen was aanwezig en toonde geen defect. Er was wel destructie van het bovenste gedeelte van de onderbeensbotten (zie foto 3). Er was een defect van het kuitbeen, nagenoeg in het midden (zie foto 3). Het gewrichtsvlak van het kuitbeen toonde een destructie. De knieschijf ontbrak aan de zijde.

Gezien het defect in de schedel met tekenen van fractuur van de schedelbotten moet er een verbrijzeling van het hersenweefsel zijn geweest. De kogels die bij het slachtoffer zijn aangetroffen komen hiervoor in aanmerking (zie 4.3.3).

De doodsoorzaak was het gevolg van een verbrijzeling van het hersenweefsel.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Gonçalves, Kenneth Carlos op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door de Ruimveld, Eli Reinier met machtiging van de Procureur-Generaal. (Ordner III, blz. 30).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Hoost

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende Onderzoek kogels (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 61-62), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Op woensdag 11 december 2002 werd in opdracht van de Rechter-Commissaris, op de begraafplaats Marius Rust te Paramaribo een graf geopend. Op dit graf stond de naam van:

E.A. HOOST (objectcode D)

Naast een gerechtelijke sectie werd die dag een onderzoek ingesteld naar de inhoud van de grafkist. Bij dit onderzoek werden drie kogels aangetroffen.

Deze kogels werden onder verantwoordelijkheid van de Rechter-Commissaris in beslag genomen en gewaarmerkt D-1, D-2 en D-3.”

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 59-60), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“ Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ968) van het slachtoffer in het graf met codering A past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van E.A. Hoost .

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer E.A. HOOST is.”

Proces-verbaal d.d. 11 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van E.A. Hoost (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 55), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

De schedel toonde aan de linkerachterzijde een gleufvormig defect met een diameter van circa 10 bij 25 millimeter (zie foto 2). De onderkaak toonde geen afwijkingen.

De botten van de rechterarm en het rechterbeen toonden geen afwijkingen, evenals de hand- en voetbotten. De linkerbovenarm toonde geen afwijkingen. De onderarmbotten toonden fracturen nagenoeg door het midden (zie foto 3).

De botten van het linkerbeen toonden geen afwijkingen evenals de botten van de linkerhand en linkervoet.

Zowel het linker- als het rechterschouderblad toonde twee defecten van circa 20 millimeter (zie foto's 4 en 5).

Er waren geen afwijkingen in de wervelkolom, het borstbeen, de ribben en het bekken.

Gezien het defect van het schedelbot moet er een verbrijzeling van hersenweefsel zijn geweest. De kogels die bij het slachtoffer zijn aangetroffen komen hiervoor in aanmerking (zie 4.4.3). De doodsoorzaak was het gevolg van een verbrijzeling van het hersenweefsel.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Hoost, Edmund Alexander op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-Generaal. (Ordner III, blz. 08).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Kamperveen

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende Onderzoek kogels (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 106), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Op donderdag 12 december 2002 werd in opdracht van de Rechter-Commissaris, op de begraafplaats Annette’s Hof te Paramaribo een graf geopend. Op dit graf stond de naam van:

A.R. KAMPERVEEN (objectcode H)

Naast een gerechtelijke sectie werd die dag een onderzoek ingesteld naar de inhoud van de grafkist. Bij dit onderzoek werd één kogel aangetroffen.

Deze kogel werden onder verantwoordelijkheid van de Rechter-Commissaris in beslag genomen en gewaarmerkt H-1.”

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 104-105), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“ Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ972) van het slachtoffer in het graf met codering H past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van A.R. Kamperveen.

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer A.R. KAMPERVEEN is.”

Proces-verbaal d.d. 12 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van A.R. Kamperveen (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 100), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

In de schedel en onderkaak werden geen afwijkingen gevonden.

De botten van de rechterarm en het rechterbeen toonden evenals de handen en voetbotten geen afwijkingen.

De linkerarm toonde zowel in de bovenarm als in de onderarm nagenoeg in het midden van de boten fracturen (zie foto 2).

In het linkerschouderblad werden geen afwijkingen gevonden, doch het rechterschouderblad toonde twee defecten (zie foto 3).

De wervelkolom, de ribben en het borstbeen toonden geen afwijkingen.

In het bekkengebied was er rechts een fractuur nabij het heiligbeen (zie foto 4)

Gezien de defecten in het rechterschouderblad ter hoogte van de rechter borstholte moet de rechterlong geperforeerd zijn geweest. Deze defecten kunnen zijn veroorzaakt door kogels. De kogel die bij het slachtoffer is aangetroffen komt hiervoor in aanmerking (zie 4.8.3).

De doodsoorzaak was shock door bloedverlies als gevolg van perforatie van de rechter long.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Kamperveen, André op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-Generaal. (Ordner III, blz. 39).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Leckie

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende Onderzoek kogels (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 28-29), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Op dinsdag 10 december 2002 werd in opdracht van de Rechter-Commissaris, op de Rooms-Katholieke begraafplaats te Paramaribo een graf geopend. Op dit graf stond de naam van:

G. LECKIE (objectcode A)

Naast een gerechtelijke sectie werd die dag een onderzoek ingesteld naar de inhoud van de grafkist. Bij dit onderzoek werden twee kogels aangetroffen.

Deze kogels werden onder verantwoordelijkheid van de Rechter-Commissaris in beslag genomen en gewaarmerkt A-1 en A-10.

(...)

Korte samenvatting uit het deskundigenrapport

A-1 *Het is een volmantelkogel;*

De kogel is zeer waarschijnlijk van het kaliber 9mm Parabellum;

Kogels van dit kaliber (9mm) werden doorgaans verschoten uit een pistool of een machinepistool;

In de kogel bevinden zich geen identificatie geschikte karakteristieke sporen.

A-10 *Het is een volmantelkogel;*

De kogel is zeer waarschijnlijk van het kaliber 9mm Parabellum;

Kogels van dit kaliber (9mm) worden doorgaans verschoten uit een pistool of een machinepistool. Het pistool Browning 9 mmKL komt hiervoor in aanmerking (KL staat voor Koninklijke Landmacht);

In de kogel bevinden zich geen voor identificatie geschikte karakteristieke sporen.”

Proces-verbaal d.d. 07 juli 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie(ordner V, blz. 26-27), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“ Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ(965) van het slachtoffer in het graf met codering A past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van G. Leckie.

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer G.LECKIE is.”

Proces-verbaal d.d. 10 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van G. Leckie (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 23), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was volledig aanwezig, slechts een enkele rib ontbrak (zie foto 1)

De schedelbotten waren nagenoeg geheel intact en de onderkaak was aanwezig. In de schedelbotten werden geen defecten gevonden.

De botten van beide armen en benen waren alle aanwezig evenals de hand- en voetbotten.

In het halsgebied toonden de onderste halswervels een tweetal defecten met het aspect van een fractuur.

In beide schouderbladen waren in het bovenste gedeelte defecten aanwezig welke varieerden van 2 tot 4 centimeter. In het linker schouderblad waren vier defecten, in het rechter schouderblad twee defecten aanwezig (zie foto's 2 en 3).

Het borstbeen en de ribben toonden geen defecten evenals de rest van de wervelkolom en het bekken.

Gezien de defecten in de schouderbladen ter hoogte van de borstholte moeten de longen en/of het hart zijn geperforeerd. De kogels die bij het slachtoffer zijn aangetroffen komen hiervoor in aanmerking (zie 4.1.3).

De doodsoorzaak was shock door bloedverlies als gevolg van perforatie van longen en/of hart.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Leckie, Gerard op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-Generaal. (Ordner III, blz. 161).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Oemrawsingh

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 186-187), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“ Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ979) van het slachtoffer in het graf met codering O past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van A.H. Oemrawsingh.

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer S.H. OEMRAWSINGH is.”

Proces-verbaal d.d. 13 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van S.H. Oemrawsingh (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 181), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

De schedel toonde aan de linkerkant op circa 4 centimeter van de oogkas een defect van 1 bij 4½ centimeter (zie foto 2). In relatie tot dit defect waren er fractuurlijnen verlopend naar het voorhoofd- en achterhoofdgebied. De onderkaak toonde geen afwijkingen.

Het rechter bovenarmsbot toonde in het midden een fractuur (zie foto 3).

De onderarmsbotten en handbotten toonden geen afwijkingen. Het rechterbeen en de rechter voetbotten toonden geen afwijkingen. De linkerarmbotten en de botten van de hand toonden geen afwijkingen. Het rechterbeen en de rechter voetbotten toonden geen afwijkingen. Het bot van het linkerbovenbeen toonde een fractuur (zie foto 4). De botten van het onderbeen en de botten van de linkervoet toonden geen afwijkingen.

De schouderbladen toonden geen afwijkingen.

De wervelkolom, het borstbeen, het bekken en het heiligbeen toonden geen afwijkingen. Eén van de ribben was gefractureerd (zie foto 5).

Gezien de destructie van de schedelbotten moet er een uitgebreide verbrijzeling van hersenweefsel zijn geweest. Deze destructie kan zijn veroorzaakt door kogels.

De doodsoorzaak was het gevolg van een verbrijzeling van het hersenweefsel.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Oemrawsingh, Harrie op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-Generaal. (Ordner II, blz. 107).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Rahman

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 81-82), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“ Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ970) van het slachtoffer in het graf met codering F past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van L.P. Rahman.

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer L.P. RAHMAN is.

Proces-verbaal d.d. 11 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van L.P. Rahman (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 77), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

Het schedeldak was intact en de schedelbotten toonden geen fracturen. Aan de rechterzijde was er een groot defect waarbij een gedeelte van de onderkaak en het wangbeen verdwenen waren (zie foto 2). Aan de linkerzijde was er een defect met een diameter van circa 13 millimeter. De rechterbovenarm toonde geen afwijkingen. In de onderarm was er een fractuur van de ellepijp (zie foto 3).

Het rechterbeen toonde geen afwijkingen in het bovenbeen doch wel een defect in het kuitbeen (zie foto 4).

In de botten van de hand en de voet werden geen afwijkingen gevonden.

De botten van de linkerarm, het linkerbeen, de linkerhand en linkervoet toonden geen afwijkingen.

In de schouderbladen werden geen perforaties gevonden.

De wervelkolom, ribben, borstbeen en bekken toonden geen afwijkingen.

Gezien de destructie van de onderkaak en het wangbeen was hier sprake van verscheuring van weke delen en bloedvaten met als gevolg shock door verbloeding. De destructie kan zijn veroorzaakt door kogels.

De doodsoorzaak was shock door bloedverlies.”

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Rahman, Leslie Paul op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-Generaal. (Ordner III, blz.115).

Identificatie en doodsoorzaak van het latere slachtoffer Rambocus

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 136-137), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“ Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ975) van het slachtoffer in het graf met codering K past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van S.S. Rambocus.

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer S.S. RAMBOCUS is.

Proces-verbaal d.d. 13 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van S.S. Rambocus (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 131), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig met uitzondering van de ribben welke deels verteerd waren (zie foto 1).

De schedel en onderkaak toonden geen fractures of destructies.

In het rechterbovenarmsbot was er nagenoeg in het midden een destructie en een fractuur (zie foto 2). De onderarmsbotten en handbotten toonden geen afwijkingen.

Het rechterbovenbeensbot toonde in het onderste gedeelte een fractuur en destructie. Een gedeelte van het bot was afwezig (zie foto 3).

De onderbeensbotten en voetbotten toonden geen afwijkingen. De linkerarm toonde in het onderste gedeelte nabij het ellebooggewricht een destructie (zie foto 4). Het linker bovenbeensbot was zonder bijzonderheden. De botten van de hand en voet waren zonder bijzonderheden.

In het linker onderarmbeen toonde het kuitbeen een fractuur. De voetbotten toonden geen afwijkingen.

Het linker schouderblad toonde geen afwijkingen. In het rechter schouderblad was er een defect met een diameter van circa 15 millimeter (zie foto 5).

In de wervelkolom was er een destructie van de halswervel bij de overgang naar de borstwervels. Er was een destructie in het onderste gedeelte van de wervelkolom en het heiligbeen (zie foto 6). In het heiligbeen was er een defect met een diameter van circa 30 millimeter.

Er was een destructie van het borstbeen doch de ribben en borstwervels toonden geen afwijkingen.

Gezien het defect in het rechter schouderblad ter hoogte van de rechter borstholte moet de rechter long geperforeerd zijn geweest. Door de destructie van de wervelkolom en het heiligbeen moet er veel bloedverlies zijn geweest. Dit defect en deze destructies kunnen zijn veroorzaakt door kogels.

De doodsoorzaak was shock door bloedverlies als gevolg van perforatie van de rechter long en destructie van de wervelkolom en het heiligbeen.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Rambocus, Soerendra op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-generaal. (Ordner II, blz. 91).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Riedewald

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 71-72), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“ Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ969) van het slachtoffer in het graf met codering E past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van C.H. Riedewald.

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer C.H. RIEDEWALD is.

Proces-verbaal d.d. 11 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van C.H. Riedewald (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 67), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

De schedel toonde aan de linkerachterzijde een nagenoeg rond defect met een diameter van circa 20 millimeter (zie foto 2). Aan de linkervoorzijde bevond zich een defect met een grootte van 9 bij 13 centimeter (zie foto 3).

De onderkaak toonde geen afwijkingen.

De rechterarm toonde in de bovenarm geen defecten. De onderarm toonde een defect van de ellepijp. De botten van de handen aan deze zijde toonden geen afwijkingen.

Het rechterbovenbeen toonde geen defecten. In het kuitbeen aan de rechterzijde bevond zich een defect in het bovenste gedeelte (zie foto 4).

Aan de linkerzijde toonden zowel de botten van de arm, hand, been en voet geen bijzonderheden.

Het linkerschouderblad toonde drie defecten terwijl het rechter schouderblad uit diverse stukken bestond.

De wervelkolom, de ribben, het borstbeen en het bekken waren zonder bijzonderheden.

Gezien de destructie van de schedelbotten moet er een uitgebreide verbrijzeling van hersenweefsel zijn geweest. De destructie kan zijn veroorzaakt door kogels.

De doodsoorzaak was het gevolg van een verbrijzeling van het hersenweefsel.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Riedewald, Cornelis Harold op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-Generaal. (Ordner III, blz. 107).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Sheombar

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende Onderzoek kogels (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 150-151), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Op vrijdag 13 december 2002 werd in opdracht van de Rechter-Commissaris, op de begraafplaats Sarwa Oedaite Paramaribo een graf geopend. Op dit graf stond de naam van:

D. SHEOMBAR (objectcode L)

Naast een gerechtelijke sectie werd die dag een onderzoek ingesteld naar de inhoud van de grafkist. Bij dit onderzoek werd één stalen kern (onderdeel van munitie) aangetroffen.

De stalen kern werd onder verantwoordelijkheid van de Rechter-Commissaris in beslag genomen en gewaarmerkt L-2.

(...)

Korte samenvatting uit het deskundigenrapport

L-2 De stalen kern is afkomstig van een kogel;

Deze kogel was zeer waarschijnlijk van het kaliber 7,72x39mm;

Patronen van dit kaliber worden doorgans verschoten uit (machine) geweren;

Onder deze (machine) geweren zijn ook begrepen de wapens van het type KALASHNIKOV (AK47)."

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 147-148), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

"Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ976) van het slachtoffer in het graf met codering L past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van D. Sheombar.

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer D. SHEOMBAR is."

Proces-verbaal d.d. 13 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van D. Sheombar (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 142), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

"Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

De schedel toonde in het midden, het kruingebied (zie foto 2), een defect met twee fractuurlijnen van respectievelijk 9 en 11 centimeter naar het voorhoofdgebied en twee fractuurlijnen van respectievelijk 10 en 13 centimeter naar het achterhoofdgebied. In het voorhoofdgebied was er een centimeter naar het achterhoofdgebied. In het voorhoofdgebied was er een fractuur van circa 8 centimeter. Er was een defect in de linkerkaak van circa 22 millimeter (zie foto 3).

De rechterarmbotten en handbotten toonden geen afwijkingen. Het rechter bovenbeensbot toonde een fractuur (zie foto 4).

De onderbeensbotten toonden geen afwijkingen. De linkerarm en linkerhand handsbotten toonden geen afwijkingen evenals de linkerbeen- en linkervoetbotten.

Beide schouderbladen toonden elk één effect (zie foto 5).

De wervelkolom en het borstbeen toonden geen afwijkingen. Eén grote rib toonde een defect. Het bekken toonde zowel links als rechts aan de bovenzijde een defect (zie foto 6). Het defect aan de linkerkant had een afmeting van circa 1½ bij 3 centimeter.

Gezien de destructie van de schedelbotten moet er een uitgebreide verbrijzeling van hersenweefsel geweest zijn. Gezien de defecten in de schouderbladen moeten longen en/of

hart zijn geperforeerd. De destructie en de defecten kunnen zijn veroorzaakt door kogels. De kogel die bij het slachtoffer zijn aangetroffen komen hiervoor in aanmerking (zie 4.12.3). De doodsoorzaak was het gevolg van een verbrijzeling van het hersenweefsel.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Sheombar, Djiewansing op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door de Ruimveld, Eli Reinier met machtiging van de Procureur-Generaal. (Ordner III, blz. 1).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Slagveer

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 38-39), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“ Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ966) van het slachtoffer in het graf met codering B past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van J.H. Slagveer.

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer J.H. Slagveer is.”

Proces-verbaal d.d. 10 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van J.H. Slagveer (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 34), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

De schedel toonde aan de rechterzijde meerdere defecten, sommige met een diameter van circa 10 millimeter (zie foto 2). Er waren diverse botfragmenten waarbij sommige delen defecten toonden met een rond aspect. In het algemeen toonde de schedel uitgebreide facturen waardoor slechts een gedeelte nog intact was.

De onderkaak toonde in het middengebied een fractuur (foto 3).

De rechterarmbotten waren aanwezig en er was een fractuur van de ellepijp in het onderste gedeelte bij de pols.

De botten van het rechterbeen en de rechtervoet waren aanwezig, evenals de botten van de linkerarm en het linkerbeen, de linkerhand – en voet. In deze botten werden geen defecten gevonden.

De schouderbladen toonden defecten met een grootte van 10 tot 20 millimeter. In het linkerschouderblad waren drie defecten (zie foto 4) en rechts twee defecten aanwezig (foto 5).

De wervelkolom toonde geen afwijkingen zowel in hals-, borst-, buik-, of bekkengebied.

De ribben en het borstbeen waren zonder afwijkingen.

Gezien de destructie van de schedelbotten moet er een uitgebreide verbrijzeling van hersenweefsel geweest zijn. Gezien de defecten in de schouderbladen moeten longen en/of hart zijn geperforeerd. De destructie en de defecten kunnen zijn veroorzaakt door kogels. De doodsoorzaak was het gevolg van een verbrijzeling van het hersenweefsel.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Slagveer, Jozef op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-Generaal. (Ordner II, blz. 64).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Sohansingh

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende Onderzoek kogels (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 162-163), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Op vrijdag 13 december 2002 werd in opdracht van de Rechter-Commissaris, op de begraafplaats Sarwa Oedai te Paramaribo een graf geopend. Op dit graf stond de naam van:

R.S. Sohansingh (objectcode M)

Naast een gerechtelijke sectie werd die dag een onderzoek ingesteld naar de inhoud van de grafkist. Bij dit onderzoek werden twee kogels aangetroffen.

*Deze kogels werden onder verantwoordelijkheid van de Rechter-Commissaris in beslag genomen en gewaarmerkt **M-1 en M-2**.*

(...)

Korte samenvatting uit het deskundigenrapport

M-1 *Het is een mantelkogel;*

De kogel is waarschijnlijk van het kaliber 9mm Parabellum;

Kogels van dit kaliber (9mm) worden doorgaans verschoten uit een pistool of een machinepistool.

Het merk/type wapen waarmee deze kogel was verschoten kon niet meer worden vastgesteld;

In de kogel bevinden zich geen voor identificatie geschikte karakteristieke sporen.

M-2 *Voor deze kogel gelden dezelfde onderzoeksresultaten als bij kogel M-2.”*

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 160-161), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“ Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ977) van het slachtoffer in het graf met

*codering M past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van **R.S. Sohansingh**.*

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer R.S. SOHANSINGH is.”

Proces-verbaal d.d. 13 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van R.S. Sohansingh (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is

opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 156), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

De schedel toonde een afwezigheid van het bot van de neuswortel af tot het bovengedeelte van de bovenkaak. Slechts een klein gedeelte van de linkerzijde was aanwezig. Het wangbeen aan de rechterzijde was afwezig (zie foto 2).

In het bot van de rechterbovenarm was de kop afwezig (zie foto 3). De onderarmsbotten en de botten van de hand toonden geen afwijkingen. In het bot van de linkerbovenarm was het bovenste gedeelte en het onderste gedeelte afwezig (zie foto 3). De onderarmsbotten en de botten van de hand toonden geen afwijkingen.

Het onderste gedeelte van het rechterbovenbeen was afwezig. Er was in het scheenbeen een fractuur aan de onderzijde. Het kuitbeen toonde geen afwijkingen. De botten van de voet toonde geen afwijkingen. In het linkerbovenbeen was het onderste gedeelte afwezig en zo ook het bovenste gedeelte van het scheenbeen. De knieschijf was afwezig. Het linkeronderbeen toonde een fractuur van het scheenbeen aan de onderzijde. De botten van de voet toonden geen afwijkingen.

Er was destructie van beide schouderbladen (zie foto 3).

In de wervelkolom was er destructie van de halswervels in het bovenste gedeelte.

Ribben en borstbeen toonden geen afwijkingen. In het bekken was een groot deel aan de rechterzijde gedestruëerd. De linker bekkenheft ontbrak nagenoeg geheel (zie foto 4). Een gedeelte van het heiligbeen aan de linkerzijde ontbrak (zie foto 5).

Gezien de defecten in de schouderbladen moet er perforatie van de longen en/of hart zijn geweest. De defecten kunnen zijn veroorzaakt door kogels. De kogels die bij het slachtoffer zijn aangetroffen komen hiervoor in aanmerking (zie 4.13.3).

De doodsoorzaak was shock door bloedverlies als gevolg van perforatie van longen en/of hart.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 21 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Sohansingh, Somradj Robby op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door Ruimveld, Eli Reinir Desiré met machtiging van de Procureur-Generaal. (Ordner III, blz. 190).

Identificatie en doodsoorzaak van het slachtoffer Wijngaarde

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende Onderzoek kogels (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 94), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Op donderdag 12 december 2002 werd in opdracht van de Rechter-Commissaris, op de begraafplaats Annette’s Hof te Paramaribo een graf geopend. Op dit graf stond de naam van:

F. WIJNGAARDE (objectcode G)

Naast een gerechtelijke sectie werd die dag een onderzoek ingesteld naar de inhoud van de grafkist. Bij dit onderzoek werden drie kogels aangetroffen.

Deze kogels werden onder verantwoordelijkheid van de Rechter-Commissaris in beslag genomen en gewaarmerkt **G-1, en G-2.**

(...)

Korte samenvatting uit het deskundigenrapport

G-1 Het is een volmantelkogel;

De kogel is waarschijnlijk van het kaliber 9mm Parabellum;

Kogels van dit kaliber (9mm) worden doorgaans verschoten uit een pistool of een machinepistool.

In de kogel bevinden zich geen voor identificatie geschikte karakteristieke sporen.

G-2 Voor deze kogel gelden dezelfde onderzoeksresultaten als bij kogel G-1.”

Proces-verbaal d.d. 28 mei 2004 betreffende identificatie DNA (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed, respectievelijk ambtsbelofte is opgemaakt door Drs. J. Vlogtman, J.W. Karelse en J. Sloof, deskundigen van de NFI-delegatie (ordner V, blz. 92-93), in welk proces-verbaal, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“ Conclusie uit het deskundigenrapport

Het DNA-profiel van het monster tand/kies (AFQ971) van het slachtoffer in het graf met codering G past uitsluitend bij de DNA-profielen in de stamboom van de familieleden van F. Wijngaarde.

Uit de resultaten van het onderzoek is een zeer sterke aanwijzing verkregen dat de identiteit van dit slachtoffer F. WIJNGAARDE is.”

Proces-verbaal d.d. 12 december 2002 betreffende sectie op het stoffelijk overschot van F. Wijngaarde (in het kader van Forensisch-technisch onderzoek, Gerechtelijk Vooronderzoek betreffende de Decembermoorden), welk proces-verbaal op ambtseed is opgemaakt door de patholoog-anatoom, Prof. Dr. M.A. Vrede (ordner V, blz. 87), waarin, voor zover relevant, het volgende is vermeld:

“Het skelet was nagenoeg volledig aanwezig (zie foto 1).

De schedelbotten toonden geen destructie doch er was een groot defect in de basis van het neusbot en de bovenzijde van de bovenkaak (zie foto 1).

Als gevolg hiervan was er in het gehemelte een groot defect met een diameter van circa 3 bij 5 centimeter (zie foto 3).

In de rechterarm toonde de bovenarm een destructie van het bot bij de schouder (zie foto 4).

De onderarm toonde geen afwijkingen evenals het rechter boven- en onderbeen.

De botten van de hand en de voet aan dezelfde zijde toonden geen afwijkingen.

De linkerarm en het linkerbeen toonden geen afwijkingen evenals de botten van de hand en de voet.

Het linkerschouderblad toonde geen afwijkingen. In het rechterschouderblad bevond zich een destructie over 12 centimeter (zie foto 5).

De wervelkolom, de ribben en het borstbeen toonden geen afwijkingen.

In het bekken was aan de linkerzijde bij het bovenbeenschot een defect, verlopend naar het heiligbeen aan de onderzijde (zie foto 6).

Gezien de defecten en de destructie van het neus- en mondholtegebied, rechterbovenarm, het bekken aan de linkerzijde en het rechterschouderblad moet sprake zijn geweest van shock door

bloedverlies. De defecten en de destructie kunnen zijn veroorzaakt door kogels, zoals die bij het slachtoffer zijn aangetroffen.

De doodsoorzaak was shock door bloedverlies.

Voor het identificatieonderzoek werd een kies uit de onderkaak en een monster uit de kop van het rechterdijbeen genomen.”

De overlijdensakte d.d. 18 december 1982, afkomstig van het Centraal Bureau voor Burgerzaken, waaruit blijkt dat Wijngaarde, Frank op 09 december 1982 omstreeks 12.00 uur des middags is overleden en de aangifte ter zake is gedaan door de Miranda, Hedy Elise met machtiging van de Procureur-Generaal. (Ordner III, blz. 1).

8. Bewijsoverwegingen:

I. Algemeen

De Krijgsraad overweegt ter zake het door de verdediging opgeworpen verweer omtrent de onbetrouwbaarheid van de verklaringen van getuigen, met het oog op bewijsuitsluiting, het hierna volgende.

In het strafdossier bevinden zich diverse verklaringen van getuigen, waaruit de betrokkenheid van de verdachte bij het oppakken van de slachtoffers en het doodschieten van de slachtoffers zou kunnen blijken. Van die getuigen, zijnde burgers, politieagenten en militairen, is een groot deel door de politie en militaire politie gehoord. Tevens heeft een groot deel van deze getuigen een verklaring ten overstaan van de rechter-commissaris afgelegd en ter terechtzitting bij de Krijgsraad. Aldus bevinden zich van diverse getuigen, meerdere verklaringen in het dossier. Hierdoor heeft de Krijgsraad een afdoende beeld gekregen om te kunnen oordelen over de (on)betrouwbaarheid van de verklaringen van getuigen of delen daarvan. Daarbij heeft de Krijgsraad ook rekening gehouden met het tijdsverloop. Reden daartoe is, dat de ten laste gelegde gebeurtenis betrekking heeft op feiten en omstandigheden die zich lange tijd geleden zou hebben afgespeeld.

Uitgaande van het jaartal vanaf de start van het gerechtelijk vooronderzoek (in het jaar 2000), was dat toen bijkans 18 jaren terug. Wanneer een getuige een verklaring aflegt, zal hij een beroep moeten doen op zijn herinnering. Normaliter moet de gebeurtenis waarover de getuige een verklaring aflegt, goed zijn waargenomen en opgeslagen. De opgeslagen informatie dient een tijd lang in het geheugen onveranderd bewaard te blijven en moet de getuige tenslotte de informatie goed uit het lange termijn geheugen kunnen ophalen. Daar komt bij dat de omstandigheden tijdens de waarneming van het strafbare feit van invloed kunnen zijn op de waarneming en daarmee op de kwaliteit van de getuigenverklaringen. Dat geldt dan des te meer wanneer het, zoals dat in dit specifiek geval is, gaat om de waarneming van traumatische gebeurtenissen in een situatie waar burgers ervoeren dat zij geen rechten hadden, dan wel dat zij ervoeren dat mensenrechten werden geschonden.

Voor zover dit al heeft te gelden voor het waarnemingsvermogen, is het evident dat alleen al het (soms zeer) lange tijdsverloop een bijzondere wissel trekt op het geheugen en de grenzen daarvan van de diverse getuigen die over deze gebeurtenissen hebben verklaard.

Voor de meeste getuigen in de onderhavige strafzaak heeft te gelden dat het sedert de ten laste gelegde gebeurtenis verstreken tijdsverloop invloed moet hebben gehad op de nauwkeurigheid en de betrouwbaarheid van de herinnering aan hetgeen is waargenomen en ondervonden. Als complicerende factor, zoals uit de gebezigde bewijsmiddelen blijkt, moet eveneens in acht

worden genomen dat in die periode burgers de vrees hadden om een verklaring af te leggen omdat zij daardoor opgepakt konden worden. In die periode hadden de militairen het voor het zeggen en was het - zoals blijkt uit de verklaring van de [getuige 9], die toentertijd de Procureur generaal was - onder die omstandigheden onmogelijk een onderzoek naar die gebeurtenis in te stellen. De politie was overigens ook bang een onderzoek in te stellen en zou het onderzoek stranden.

De Krijgsraad heeft uitgaande van het bovenstaande enkele getuigenverklaringen of delen uit die getuigenverklaringen, niet tot het bewijs gebezigd, en wel vanwege gebrek aan betrouwbaarheid of redengevendheid. In dat licht merkt de Krijgsraad wel op, dat enkele inconsistenties of onjuistheden echter nog geen reden geven om steeds de gehele verklaring van een getuige uit te sluiten. Dit, omdat van geen enkel deel van de getuigenverklaringen dat tot het bewijs is gebezigd, kan worden gesteld dat die verklaringen of delen daarvan op zichzelf staan. Zoals uit de gebezigde bewijsmiddelen blijkt vinden de getuigenverklaringen op zich voldoende bevestiging in de inhoud van overige gebezigde bewijsmiddelen en zijn deze verklaringen in de kern consistent.

Op grond van hetgeen hiervoor is overwogen, verwerpt de Krijgsraad het verweer van de verdediging strekkende tot uitsluiting van de verklaringen van enkele specifiek genoemde getuigen.

Ten aanzien van de verklaringen van getuigen, die tot het bewijs zijn gebezigd, heeft de Krijgsraad in het geheel geen reden te twifelen aan de juistheid en de betrouwbaarheid van die verklaringen, voor zover tot het bewijs gebezigd, nu deze – in onderling (tijds)verband en samenhang bezien met elkaar en het overige (steun)bewijs – in de kern consistent zijn.

II. Vastgestelde feiten en omstandigheden

Op grond van de gebezigde bewijsmiddelen, stelt de Krijgsraad de navolgende feiten en omstandigheden vast:

- verdachte maakte deel uit van de groep van 16 en was aanwezig bij de beraadslagingen en bij de schietoefening;
- verdachte had een bepaalde rol in de uitvoering van het draaiboek door het ophalen van de slachtoffers en het prominent aanwezig zijn de kamer waar de slachtoffers werden voorgeleid;
- grote delen van de samenleving protesteerden tegen het militaire regiem en eisten dat de militaire top de regeermacht moest overdragen aan een burgerregering middels het uitschrijven van algemene verkiezingen, omdat de militairen bij de overname in februari 1980 de belofte hadden gedaan dat zij in oktober 1982 de macht wederom zouden overdragen aan de burgerregering en mensenrechten werden geschonden;
- onder het mom van een poging tot het plegen van een coup zijn de vijftien slachtoffers, waarvan enkelen van hen deel uitmaakten van respectievelijk de vakbond en de Orde van Advocaten, de media en de Universiteit, in de nacht van 7 op 8 december 1982 in opdracht van de medeverdachte thuis door militairen opgehaald;
- voorafgaand aan het ophalen van elk der slachtoffers hebben de militairen op het gebouw van de Moederbond (vakbond) en mediabedrijven geschoten, waarna zij deze gebouwen vervolgens in brand hebben gestoken;
- bij het ophalen van al de slachtoffers is dezelfde werkwijze gehanteerd: elk der slachtoffers en diens huisgenoten zijn in hun diepe nachtrust gewelddadig gestoord door de gewapende militairen middels het bonzen op deuren en/of ramen; de militairen hebben gewapend de woning van de latere slachtoffers betreden met de mededeling dat het opdracht van hogerhand

of de Bevelhebber was; bij vertrek met de latere slachtoffers zijn steeds twee militairen bij de woning van elk der slachtoffers achtergebleven tot ongeveer 7 uur in de ochtend om de huisgenoten in de gaten te houden; huisgenoten konden zich vanwege de aanwezigheid van de achtergebleven militairen niet vrij in hun woning bewegen en werden zelfs achtervolgd als zij naar het toilet gingen; telefoonkabels werden doorgesneden door de militairen; de huisgenoten werden op dat moment tot 07.00 uur in de ochtend verboden uit huis te gaan en contact met anderen te hebben;

- de slachtoffers zijn opgehaald en overgebracht naar het Fort Zeelandia;
- al de slachtoffers zijn onder het mom van een vluchtpoging in het Fort Zeelandia doodgeschoten. Dit, terwijl vluchten uit het Fort Zeelandia onmogelijk was; vele van de slachtoffers zijn in de borst doodgeschoten en niet op de rug;
- nadat de opgepakte personen zijn doodgeschoten zijn elk der lijken in een tenthelft opgerold, ingeladen in een truck en zijn de lijken vervoerd naar het mortuarium door militairen;
- de militair Ruimveld heeft met machtiging van de Procureur-Generaal op 21 december 1982 aangifte van overlijden bij het Centraal Bureau voor Burgerzaken gedaan;
- nabestaanden mochten slechts met toestemming van de aanwezige militairen binnen het mortuarium om hun familielid (dat mogelijk slachtoffer was) te identificeren;
- het lichaam van de slachtoffers was tot de hals bedekt met een wit laken en was het de nabestaanden verboden het laken weg te halen;
- er mocht geen sectie gepleegd worden op de lijken van de slachtoffers en evenmin is daartoe de opdracht gegeven. Evenmin mocht het personeel van het mortuarium de aantekening maken dat er lijken op die dag zijn vervoerd naar het mortuarium;
- de sleutel van de koelcellen waarin de lijken van de slachtoffers lagen opgebaard, bleef bij één van de militairen en niet bij het personeel van het mortuarium;
- op de dag van de begrafenis van de slachtoffers zijn militairen nadien op de begraafplaatsen achtergebleven om de wacht aldaar te houden, hetgeen ongeveer twee weken heeft geduurd;

III. Medeplegen, het opzet en de voorbedachte rade

De Krijgsraad overweegt ten aanzien van de juridische beoordeling van het ten laste gelegde medeplegen, het opzet en de voorbedachte rade het volgende.

Medeplegen

Voor een bewezenverklaring van medeplegen is vereist dat sprake moet zijn van een nauwe en bewuste samenwerking. Die kwalificatie is slechts gerechtvaardigd als de bewezenverklarde bijdrage van de verdachte aan het delict van voldoende gewicht is. Bij vorming van zijn oordeel dat sprake is van de voor medeplegen vereiste nauwe en bewuste samenwerking, kan de rechter rekening houden met onder meer de intensiteit van de samenwerking, de onderlinge taakverdeling, de rol van de verdachte, uitvoering of de afhandeling van het delict en het belang van de rol van de verdachte, diens aanwezigheid op belangrijke momenten en het zich niet terugtrekken op een daartoe geëigend tijdstip.

De bijdrage van de medepleger zal in de regel worden geleverd tijdens het begaan van het strafbare feit in de vorm van een gezamenlijke uitvoering van het feit. Maar de bijdrage kan ook zijn geleverd in de vorm van verscheidene gedragingen voor en/of tijdens en/of na het strafbare feit.

Uit de eerder vermelde feiten en omstandigheden volgt dat de verdachte, die deel uit maakte van de groep van 16 er alle belang bij had dat er geen wijziging zou komen in de bestaande machtsstructuur. Verdachte was bij de schietoefening op 7 december 1982 en de beraadslagingen met de groep van 16 aanwezig. Ofschoon de verdachte deel uit maakte van

de Marine, staat op grond van de getuigenverklaringen vast dat de verdachte zich op 8 december 1982 de gehele dag in het Fort bevond, ondanks zijn ontkennende verklaring. In de uitvoering van het draaiboek heeft verdachte samen met zijn medeverdachte Tolud het slachtoffer Daal Cyril opgehaald. Uit de getuigenverklaringen is komen vast te staan dat deze verdachte een bezoek heeft gebracht aan de broer van het slachtoffer, [naam 1], samen met Tolud. Onder het uiten van krachttermen en ernstige bedreigingen met behulp van een (geweer)moest [naam 1] in een auto plaats nemen met de mededeling dat zij op zoek waren naar zijn broer Cyril en hem in zijn plaats naar de autoriteiten zouden meenemen, nu hij niet wist waar zijn broer zich bevond. Toen [naam 1] uit angst een sigaret rookte, drukte Tolud die uit op zijn tong. Toen Cyril Daal niet in de woning van [naam 4] aan de [straat 1] werd gevonden werd [naam 1] door de verdachte en Tolud voorgeleid in het kantoor van Gorré Arty in het Fort Zeelandia. Paul Bhagwandas zaliger zond [naam 1] weg na hem mishandeld te hebben om verder te zoeken naar zijn broer Cyril. Uiteindelijk werd Cyril Daal aan de [straat 3] [no.] gevonden. [naam 1] mocht uitstappen waarbij ook de verdachte de woorden uitte: SO DAN JU KAN SAKA FU A WAGI, DAN JU E LONG GEWE LANGA LANGA SONDRU FU DRAI LUKU NA BAKA, NOSO MIE E SUTU JU MARS TROWE.

Ook [getuige 5], zoon van Cyril Daal werd onder bedreiging van een pistool door de verdachte in een auto gezet en werd er gereden naar de woning van [naam 6] en sneed de verdachte telefoonkabels door en uitte hij ernstige bedreigingen.

Concluderend kan worden gesteld dat de verdachte een belangrijke rol heeft gehad in de voorbereiding en uitvoering van het strafbaar feit.

Naar de mening van de Krijgsraad heeft de verdachte zowel in de voorbereiding (aanwezig zijn bij de schietoefening, briefing tussen de legerleiding en de groep van 16, in de uitvoering van het strafbaar feit (naarstig zoeken naar het slachtoffer Daal midden in de nacht, hem ophalen onder ernstige (gewapende bedreiging o.a. door scheldwoorden en krachttermen, aanwezig zijn in de kamer waar de slachtoffers werden voorgeleid), als na het strafbaar feit helpen inladen van de lijken, een materiële bijdrage van voldoende gewicht geleverd zodat er sprake is van een nauwe en bewuste samenwerking met de medeverdachten Bouterse, Horb en Bhagwandas.

Opzet en voorbedachte rade

Thans dient de Krijgsraad de vraag te beantwoorden of verdachte met zijn handelen ook opzet had op de dood van de slachtoffers en of bij verdachte sprake is van voorbedachte rade.

Voorwaardelijk opzet op een bepaald gevolg is aanwezig, indien de verdachte zich willens en wetens heeft blootgesteld aan de aanmerkelijke kans dat dat gevolg zal intreden.

De beantwoording van de vraag of de gedraging de aanmerkelijke kans op een bepaald gevolg in het leven roept, is afhankelijk van de omstandigheden van het geval, waarbij betekenis toekomt aan de aard van de gedraging en de omstandigheden waaronder deze is verricht. Er is geen grond de inhoud van het begrip "aanmerkelijke kans" afhankelijk te stellen van de aard van het gevolg. Het zal in alle gevallen moeten gaan om een kans die naar algemene ervaringsregels aanmerkelijk is te achten.

Voor de beantwoording van de vraag of de verdachte zich willens en wetens heeft blootgesteld aan zulk een kans is niet alleen vereist dat de verdachte wetenschap heeft van de aanmerkelijke kans dat het gevolg zal intreden, maar ook dat hij die kans ten tijde van de gedraging bewust heeft aanvaard (op de koop toe heeft genomen). Uit de enkele omstandigheid dat die wetenschap bij de verdachte aanwezig is dan wel bij hem moet worden verondersteld,

kan niet zonder meer volgen dat hij de aanmerkelijke kans op het gevolg ook bewust heeft aanvaard, omdat in geval van die wetenschap ook sprake kan zijn van bewuste schuld. Van degene die weet heeft van de aanmerkelijke kans op het gevolg, maar die naar het oordeel van de rechter ervan is uitgegaan dat het gevolg niet zal intreden, kan wel worden gezegd dat hij met (grove) onachtzaamheid heeft gehandeld maar niet dat zijn opzet in voorwaardelijke vorm op dat gevolg gericht is geweest.

Of in een concreet geval moet worden aangenomen dat sprake is van bewuste schuld dan wel van voorwaardelijk opzet zal, indien de verklaringen van de verdachte en/of bijvoorbeeld eventuele getuigenverklaringen geen inzicht geven omtrent hetgeen ten tijde van de gedraging in de verdachte is omgegaan, afhangen van de feitelijke omstandigheden van het geval. Daarbij zijn de aard van de gedraging en omstandigheden waaronder deze is verricht, van belang. Bepaalde gedragingen kunnen naar hun uiterlijke verschijningsvorm worden aangemerkt als zo zeer gericht op een bepaald gevolg dat het – behoudens contra-indicaties – niet anders kan zijn dan dat de verdachte de aanmerkelijke kans op het desbetreffende gevolg heeft aanvaard.

Voor een bewezenverklaring van het bestanddeel “voorbedachte rade” moet komen vast te staan dat de verdachte zich gedurende enige tijd heeft kunnen beraden op het te nemen of het genomen besluit en dat hij niet heeft gehandeld in een ogenblikkelijke gemoedsopwelling, zodat hij de gelegenheid heeft gehad na te denken over de betekenis en de gevolgen van zijn voorgenomen daad en zich daarvan rekenschap te geven.

Bij de vraag of sprake is van voorbedachte rade gaat het bij uitstek om een weging en waardering van de omstandigheden van het concrete geval door de rechter, waarbij deze het gewicht moet bepalen van de aanwijzingen die voor of tegen het bewezen verklaren van voorbedachte rade pleiten. De vaststelling dat de verdachte voldoende tijd had om zich te beraden op het te nemen of het genomen besluit vormt weliswaar een belangrijke objectieve aanwijzing dat met voorbedachte raad is gehandeld, maar behoeft de rechter niet ervan te weerhouden aan contra-indicaties een zwaarder gewicht toe te kennen.

Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de omstandigheid dat de besluitvorming en uitvoering in plotselinge hevige drift plaatsvinden, dat slechts sprake is van een korte tijdsperiode tussen het besluit en uitvoering of dat de gelegenheid tot beraad eerst tijdens de uitvoering van het besluit ontstaat. Zo kunnen bepaalde omstandigheden (of een samenstel daarvan) de rechter uiteindelijk tot het oordeel brengen dat de verdachte in het gegeven geval niet met voorbedachte rade heeft gehandeld.

Mede met het oog op het strafverzwarende gevolg dat dit bestanddeel heeft, moeten aan de vaststelling dat de voor voorbedachte rade vereiste gelegenheid heeft bestaan, bepaaldelijk eisen worden gesteld en dient de rechter, in het bijzonder indien de voorbedachte rade niet rechtstreeks uit de bewijsmiddelen volgt, daaraan in zijn motivering van de bewezenverklaring nadere aandacht te geven.

De achtergrond van het vereiste dat de verdachte de gelegenheid heeft gehad na te denken over de betekenis en de gevolgen van zijn voorgenomen daad en zich daarvan rekenschap te geven, is dat ingeval vaststaat dat de verdachte die gelegenheid heeft gehad, het redelijk is aan te nemen dat de verdachte gebruik heeft gemaakt van die gelegenheid en dus daadwerkelijk heeft nagedacht over de betekenis en de gevolgen van zijn voorgenomen daad en zich daarvan rekenschap heeft gegeven. Dat de verdachte daadwerkelijk heeft nagedacht en zich rekenschap heeft gegeven leent zich immers moeilijk voor strafrechtelijk bewijs, zeker in het geval dat de verklaringen van de verdachte en/of eventuele getuigen geen inzicht geven in hetgeen voor en ten tijde van het begaan van het feit in verdachte is omgegaan. Of in een

dergelijk geval voorbedachte rade bewezen kan worden, hangt dan sterk af van de hierboven bedoelde gelegenheid en van de overige feitelijke omstandigheden van het geval zoals de aard van het feit, de omstandigheden waaronder het is begaan alsmede de gedragingen van de verdachte voor en tijdens het begaan van het feit. Daarbij verdient opmerking dat de enkele omstandigheid dat niet is komen vast te staan dat is gehandeld in een ogenblikkelijke gemoedsopwelling, niet toereikend is om daaraan gevolgtrekking te verbinden dat sprake is van voorbedachte rade.

Uitgaande van hetgeen hiervoor is weergegeven, overweegt de Krijgsraad als volgt. Met voldoende zekerheid staat het volgende vast. Verdachte was aanwezig bij de schietoefening op 7 december 1982 en de beraadslaging tussen de legerleiding en de groep van 16. Verder heeft de verdachte in de uitvoering van het feit een belangrijke rol gespeeld door slachtoffer Daal op te halen, aanwezig te zijn in de kamer waar de slachtoffers werden voorgeleid, bij de bewaking en de executie van bepaalde slachtoffers. Tevens heeft de verdachte geholpen bij het inladen van de lijken. Meerdere getuigen hebben verklaard (o.a. de [naam 9] en [getuige 1]) dat een aantal mensen waaronder Derby, opgesloten waren in een put, gekleed in hun ondergoed zaten en vervolgens op een verhoging zaten in aanwezigheid van zwaar gewapende militairen waaronder de verdachte en op een gegeven moment werd geschoten, als het ware met alle soorten wapens gemaaid op deze mensen en zij dodelijk werden getroffen. Nu dit alles zich voltrok minimaal in de aanwezigheid van verdachte, terwijl een aantal van de gevangenen nog in leven was, was het begrijpelijk welk lot de overigen te wachten stond.

De raadsman van de verdachte heeft aangevoerd dat de verdachte zich ten tijde van het strafbaar feit niet in het Fort Zeelandia bevond, maar op de marine basis. Deze verklaring wordt evenwel ontkracht door diverse eerder genoemde getuigenverklaringen. Verdachte heeft niet gehandeld in een ogenblikkelijke gemoedsopwelling, omdat hij de gelegenheid had om na te denken over de betekenis en de gevolgen van zijn daden, de executies die zich in ieder geval deels voor zijn ogen voltrokken. De Krijgsraad concludeert dat wel sprake is van voorbedachte rade aan de zijde van de verdachte.

9. Bewezenverklaring

Op grond van de hiervoor gebezigde bewijsmiddelen en hetgeen hiervoor is overwogen, acht de Krijgsraad wettig en overtuigend bewezen dat de verdachte het ten laste gelegde onder A heeft begaan, namelijk dat hij op of omstreeks 7, 8 december 1982 en 9 december 1982, te Paramaribo, tezamen en in vereniging met BOUTERSE, DESIRE DELANO, Bhagwandas, Paul en/ of Horb, Roy en / of Gorré, Arthy Frank en/ of Nelom John en / of Rozendaal Ruben en / of Esajas, Roy en / of Hardjoprajitno, Johnny Soeharto en/ of Zeeuw, Marcel en Brondenstein, Benny en Dendoe, Stephanus en Mahadew, Guno en Leeftland Ewoud en Tolud, Roy en Sital Badresein en Graanoogst Ivan en Dijksteel Iwan en Flohr, Onno en Kempes opzettelijk en met voorbedachte rade de hierna te noemen personen van het leven heeft beroofd, namelijk BABOERAM, JOHN KHEMRADJ, en BEHR, ABRAHAM MAURITS, en DAAL, CYRIL RICHARD DUNCAN, en GONCALVES, KENNETH CARLOS, en HOOST, EDMUND ALEXANDER, en KAMPERVEEN, RUDIE ANDRE, en LECKIE, GERARD, en RAHMAN, LESLIE PAUL, en RIEDEWALD, CORNELIS HAROLD, en RAMBOCUS, SOERENDRA SRADHANAND, en WIJNGAARDE, FRANK en OEMRAWSINGH, HARRIE, en SLAGVEER, JOZEF HUBERTUS, en SHEOMBAR, DJIEWANSING, en SOHANSINGH, SOMRADJ door toen aldaar tezamen en in vereniging als voormeld – na in kalm beraad en rustig overleg het

voornemen te hebben opgevat en het plan te hebben beraamd, om laatstgenoemde personen BABOERAM, JOHN KHEMRAJD, en anderen opzettelijk van het leven te beroven, nadat die laatstgenoemde persoon BABOERAM, JOHN KHEMRADJ en anderen van hun woningen c.q. verblijfplaatsen waren opgehaald en afgevoerd naar één of meer locaties op het complex bekend als Fort Zeelandia, opzettelijk gewelddadig uit één of meer vuurwapens één of meer schoten op de lichamen van die personen af te vuren, ten gevolge waarvan die personen zodanig letsels verwondingen hebben bekomen, als gevolg van welke verwondingen die personen zijn overleden.

Wat meer of anders is ten laste gelegd dan hiervoor bewezen verklaard, is naar het oordeel van de Krijgsraad niet bewezen. Verdachte zal hiervan worden vrijgesproken.

10. De strafbaarheid van het bewezenverklarde en de kwalificatie

10.1 Er zijn geen feiten of omstandigheden aannemelijk geworden die de strafbaarheid van het bewezen verklaarde uitsluiten. Dit levert het in de beslissing genoemde strafbare feit op.

10.2 Het ten laste van verdachte bewezenverklarde levert op het navolgende misdrijf: het medeplegen aan moord (oud artikel 72 juncto oud artikel 349 van het Wetboek van Strafrecht).

11. De strafbaarheid van verdachte

Ter zake het beroep op de Amnestiewet volhardt de Krijgsraad bij al hetgeen zij ter zake de gewijzigde Amnestiewet in het door haar gewezen en uitgesproken vonnis d.d. 09 juni 2016 heeft overwogen, in welk vonnis de Krijgsraad heel breedvoerig is ingegaan op de standpunten van partijen met betrekking tot de gewijzigde Amnestiewet van 05 april 2012 (S.B. 2012, no. 49) en bij welk vonnis de Krijgsraad het bepaalde in artikel 1 van de gewijzigde Amnestiewet wegens strijdigheid met één der in hoofdstuk V van de Grondwet Republiek Suriname genoemde grondrechten, als ongeoorloofd en buiten toepassing heeft verklaard. Hieruit volgt dat dit verweer wordt verworpen.

Uit het verdere betoog van de verdachte begrijpt de Krijgsraad dat de verdachte zich beroept op noodtoestand. Voorts heeft de raadsman een beroep gedaan op noodtoestand en aangevoerd dat sprake was van een op handen zijnde buitenlandse invasie met als doel een regimechange, te bewerkstelligen blijkens uit het Monthly Warning Assesment Report van de CIA.

Het is zeer de vraag wat de status van dit rapport is, in ieder geval geen officiële en kan dit rapport derhalve niet als bewijsmiddel worden gehanteerd.

Gesteld is dat de 15 slachtoffers lokale bruggenhoofden waren van een op handen zijnde coup poging om een regimechange te bewerkstelligen en als lokale steunpilaren moesten wegvallen. De raadsman beroept zich op verklaringen van de [getuige 10]. Van het door hem gestelde ingrijpen op Kerstnacht in 1982, is evenwel geen nader bewijs in het dossier voorhanden. Deze getuige heeft evenwel verklaard dat er Oorlogsconventies bestaan die het zonder vorm van proces doden van krijgsgevangenen verbieden.

De raadsman is uitgebreid in de gelegenheid geweest middels getuigen en andere bewijsmiddelen bewijs te leveren van een op handen zijnde coup poging van de zijde van de slachtoffers en de noodzaak tot ingrijpen. De Krijgsraad constateert dat dit bewijs ten ene male niet is geleverd. Blijft over dat de slachtoffers weerloos waren, niet gewapend waren en geen enkele mogelijkheid hadden om uit het Fort Zeelandia te ontvluchten.

Voorts beroept de raadsman zich erop dat [naam 14] op of omstreeks 8 en 9 december 1982 politieel onderzoek heeft verricht m.bt. de 8 december gebeurtenissen en terzake een

afgerond onderzoek heeft verricht en dit dossier op wonderbaarlijke wijze uit de kluis van DSB is verdwenen. De mede - verdachte Bouterse heeft verklaard dat de agent [naam 14] wel een onderzoek in zijn opdracht heeft verricht, doch wordt dit niet ondersteund door andere getuigenverklaringen. Zo heeft de getuige a décharge [getuige 11] , ter terechtzitting verklaard dat [naam 14] wel een dossier aan hem in bewaring heeft afgestaan, doch dat dit een vriendendienst was en niet een formeel verzoek. De [getuige 9], die toentertijd Procureur-Generaal was, heeft ter terechtzitting bij de Krijgsraad verklaard dat er nimmer een opdracht is gegeven voor een strafrechtelijk onderzoek. Hetzelfde heeft de [getuige 12] ter terechtzitting bij de Krijgsraad verklaard.

Het beroep op noodtoestand wordt derhalve afgewezen.

Er zijn geen feiten en / of omstandigheden aannemelijk geworden die de strafbaarheid van het bewezen verklaarde uitsluit, zodat dit strafbaar is.

12. De strafoplegging

Na te melden straf is in overeenstemming met de ernst van het gepleegde feit, de omstandigheden waaronder dit is begaan en gegrond op de persoon en de persoonlijke omstandigheden van de verdachte, zoals tijdens het onderzoek ter terechtzitting is gebleken.

Verdachte heeft als lid van de groep van 16 meegedaan met de schietoefeningen, heeft een slachtoffer opgehaald, was aanwezig bij hun voorgeleiding en heeft toegezien hoe ze in koele bloede werden neergeschoten.

Grote delen van de samenleving, die ervoeren dat mensenrechten werden geschonden, protesteerden tegen het toenmalig militaire regime en eisten dat de militaire top de regeermacht moest overdragen aan een burgerregering middels het uitschrijven van algemene verkiezingen.

Door te handelen zoals verdachte heeft gedaan, heeft hij op grove wijze het hoogste rechtsgoed, te weten het recht op leven, geschonden. De dood van de vijftien slachtoffers heeft voor de nabestaanden tot op heden groot leed veroorzaakt en heeft grote delen in de samenleving tot op heden bezig gehouden. Brute afrekeningen zoals deze versterken verder gevoelens van vrees en onveiligheid in de samenleving als geheel. De strafwaardigheid van het feit is dan ook allerhoogst.

Op grond van het vorenstaande kan naar het oordeel van de Krijgsraad niet worden volstaan met een andere of lichtere straf dan een straf die onvoorwaardelijke vrijheidsbeneming met zich brengt.

13.Toepasselijke wetsartikelen

De op te leggen straf is gegrond op de oud artikelen 9, 11, 72 en 349 van het Wetboek van Strafrecht.

Dit voorschrift is toegepast, zoals dit gold ten tijde van het bewezen verklaarde.

14. Intrekking van de vordering van de beledigde partij:

Op de terechtzitting van de Krijgsraad d.d. 30 oktober 2018 heeft mr.H.A.M.Essed, advocaat die namens de nabestaanden A) Owinje Natasha Hoost, B) Kanta Shilavati Adhin , C) Nirmala Rambocus, D) Lilian Yolande Ho Kang You, E) Rani Sohansingh, F) Eric Henk Kamperveen,

G) Helen Renee Leckie, H) Vidya Satyavati Adin, I) Carol Ernesta Rahman, J) Johan Regienne Maria Slagveer, K) Vakcentrale C-47, rechtspersoonlijkheid bezittende vereniging, L) de gezamenlijke erfgenamen van wijlen Antoinette Vincentia Carbière, die zich in een eerder stadium op de voet van artikel 316 van het Wetboek van Strafvordering (Sv) als beledigde partij in het strafgeding hadden gevoegd medegedeeld de vordering als beledigde partij in te trekken. Nu de intrekking is gedaan nadat de verdediging het repliekpleidooi heeft gehouden en de intrekking geen onevenredige belasting van het strafgeding oplevert, zal dit verzoek worden ingewilligd en de Krijgsraad aldus verstaan dat de vordering van de beledigde partij is ingetrokken op bovenvermelde datum.

15. Beslissing

De Krijgsraad:

Verstaat dat de vordering van de beledigde partij op 30 oktober 2018 is ingetrokken.

Verklaart wettig en overtuigend bewezen dat verdachte het ten laste gelegde onder A heeft begaan en dat het bewezen verklaarde uitmaakt: het medeplegen van moord;

Verklaart het bewezen verklaarde en verdachte deswege strafbaar;

Verklaart niet bewezen hetgeen aan verdachte meer of anders is ten laste gelegd dan hierboven is bewezen verklaard en spreekt verdachte daarvan vrij;

Veroordeelt verdachte tot :

een gevangenisstraf voor de duur van 15 (Vijftien) jaren,

Dit vonnis is gewezen door:

mr.drs. C.C.L.A. Valstein-Montnor, president,

Kolonel G. A.M.Cooper, lid,

Luitenant-Kolonel C.W.Li Fo Sjoe, lid,

en ter openbare terechtzitting uitgesproken op 29 november 2019 te Paramaribo door de president van de Krijgsraad, mr. drs. C.C.L.A. Valstein-Montnor, in tegenwoordigheid van de griffier mr. C.M. Simson.